Disney

ENCICLOPEDIA

Ediție de LUX

32

Descoperă lumea distrându-te!

Mări și oceane

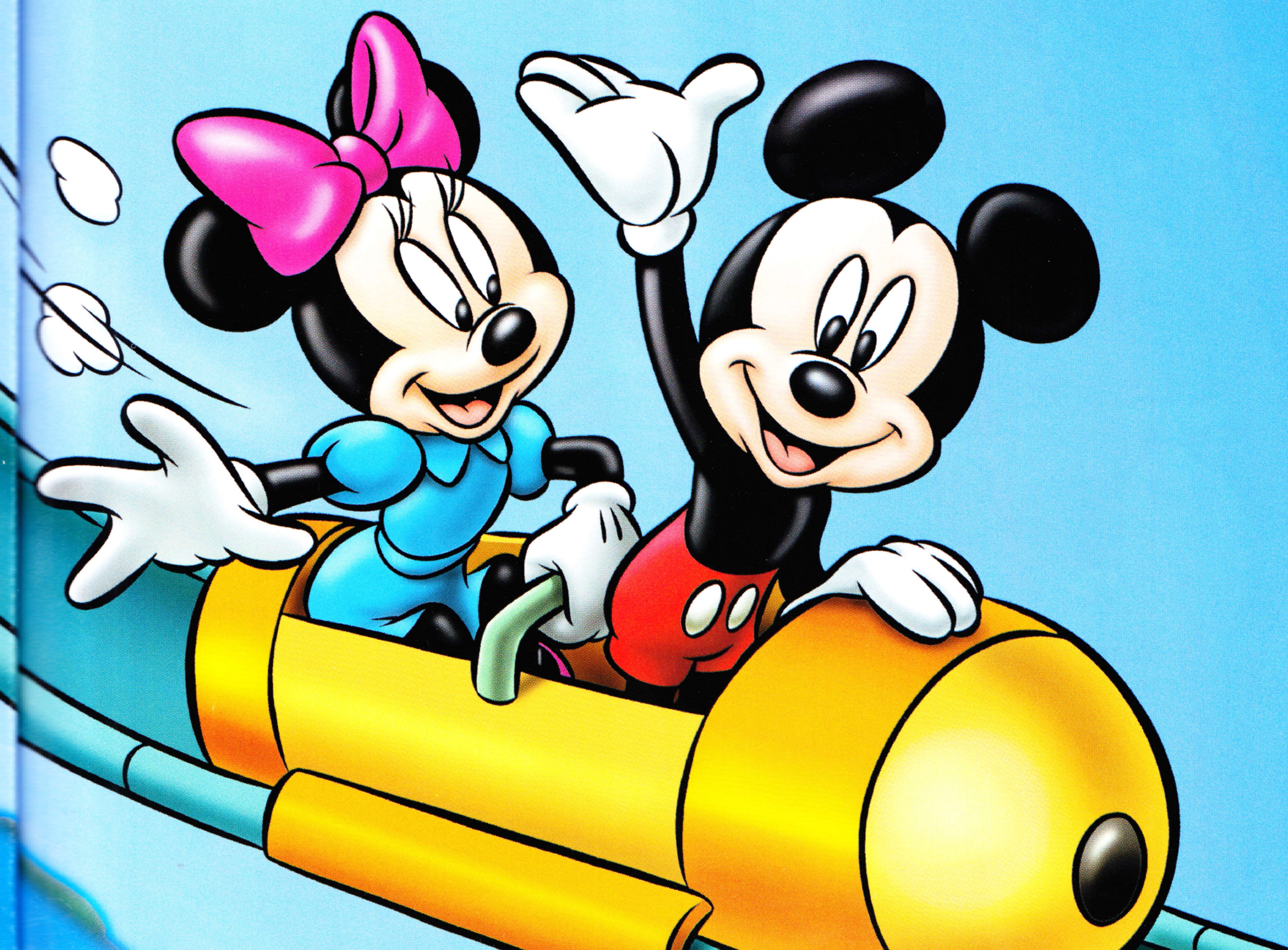
DeAGOSTINI

Disney

ENCICLOPEDIA

Descoperă lumea distrându-te!

Mări și oceane

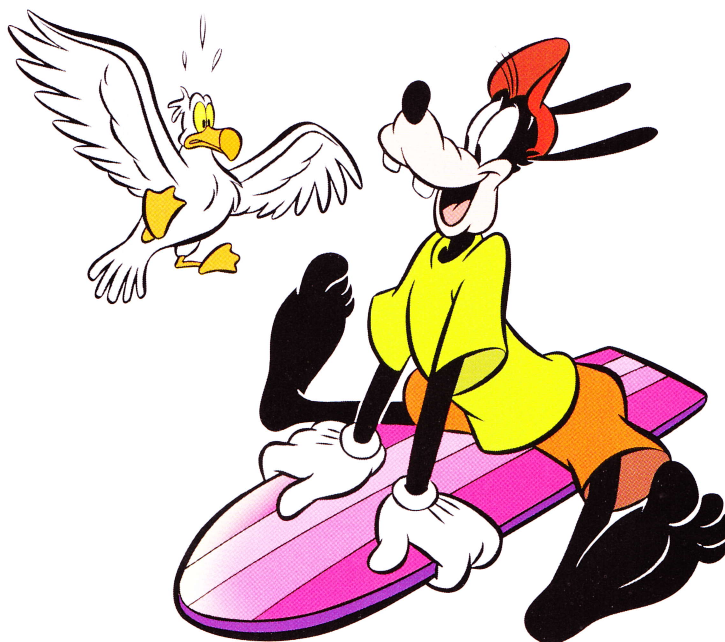
Cuprins

INTRODUCERE ÎN

Mări și oceane

Pământul poartă numele de „Planeta albastră". Oamenii au învățat să navigheze pe mări și oceane, au construit nave imense și porturi în care să acosteze.

Surfing, windsurfing, yachting, schi nautic, iată doar câteva dintre sporturile nautice atât de îndrăgite în ziua de astăzi. Oamenii „au îmblânzit" mările și oceanele, împrietenindu-se și luându-se la întrecere cu ele...

Pământul - „Planeta albastră”

Văzut din spațiu, Pământul pare albastru. Această culoare este dată de apa oceanelor care acoperă planeta pe aproape toată suprafața sa: uscatul reprezintă puțin peste un sfert. Principala cantitate de apă o reprezintă cea din mări și oceane.

APELE DULCI

Pe planeta noastră, apele dulci provin din ghețari, din calotele și banchizele de gheață din regiunile polare. Apele dulci mai provin și din apele subterane, cele care se infiltrează în subsol, precum și râurile și fluviile, care curg la suprafață. Nu trebuie uitată nici apa din atmosferă, care se află sub formă de vapori în nori.

Câtă apă pe această micuță planetă!

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

PREA MULTE LITERE!

Elimină din propoziţia de mai jos literele din două în două (începând cu a doua) şi vei afla ce vers celebru copiază Donald în caietul său.

TPAĂLMGÂUNPTYURL
VE
TAVLQBLADSSTPRCU
BCJA SO
HPDOTRCTKODCRALLDĂ

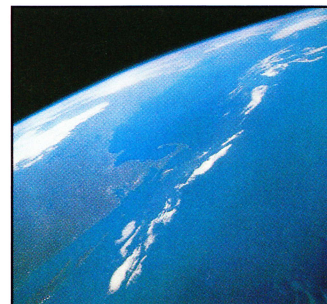
SOLUȚIE: PĂMÂNTUL E ALBASTRU CA O PORTOCALĂ (PAUL ELUARD).

LA ÎNCEPUTUL VIEȚII...

La început, Pământul nu era decât o minge de foc, care a trecut printr-un proces foarte lent de răcire. Vaporii de apă din atmosferă s-au transformat în ploi torențiale, formând un imens ocean. Primele ființe vii s-au dezvoltat acum 3 miliarde de ani în acest ocean: ele au fost algele.

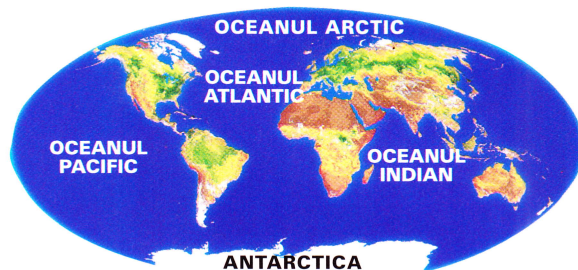
ŞTIAȚI CĂ...

„ A SE IVI " POATE AVEA ŞI SENSUL DE A IEŞI, A APĂREA LA SUPRAFAȚA UNUI MEDIU LICHID.

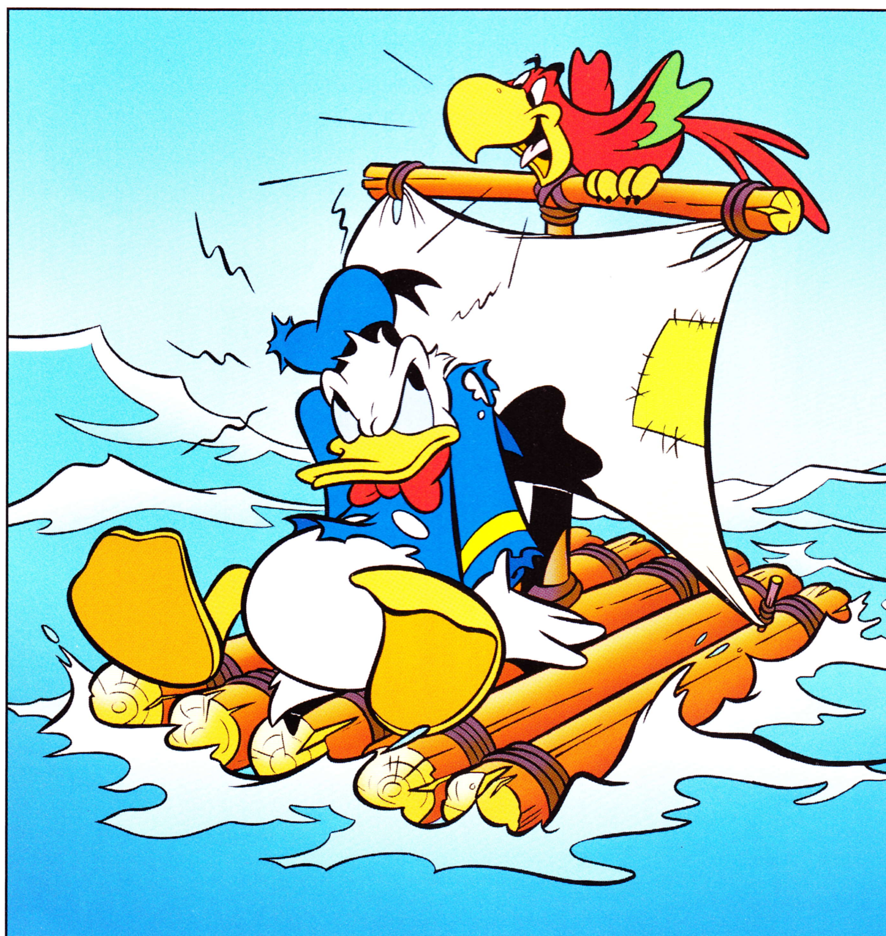

Diferența dintre oceane și mări

Oceanele și mările acoperă aproape trei pătrimi din suprafața planetei noastre. Un ocean este extrem de întins și de adânc, comunicând cu oceanul vecin, iar apele lor se amestecă ușor. O mare este mult mai mică, mai puțin adâncă și mult mai izolată.

Toate zonele întinse, albastre, vizibile de la depărtare, sunt oceane; cele mai mici, închise, tot de culoare albastră, sunt mări.

Mările de Coastă și Cele Interioare

Pe coastele europene, Oceanul Atlantic include și Marea Mânecii și Marea Nordului... Acestea sunt mări litorale. Alte mări pătrund adânc în interiorul continentelor și comunică prin strâmtori cu oceanul, cum sunt, de exemplu, Marea Mediterană sau Marea Baltică. Acestea sunt mări interioare.

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

MARELE LĂUDĂROS!

Marele Pete se laudă atunci când spune că a traversat înot toate mările enumerate mai jos.
Cu toate acestea, 3 dintre ele nu sunt tocmai nişte mări...

MAREA NEAGRĂ
MAREA VERDE
MAREA ALBĂ
MAREA ALBASTRĂ
MAREA ROŞIE
MAREA GALBENĂ
MAREA DE CORALI
MAREA LINIŞTII

SOLUȚIE: MAREA VERDE ȘI MAREA ALBASTRĂ NU EXISTĂ, IAR MAREA LINIȘTII ESTE UN CRATER DE PE LUNĂ.

Strâmtoarea Gibraltar

Singura deschidere a Mării Mediterane spre Oceanul Atlantic o reprezintă Strâmtoarea Gibraltar.

MAREA CARE VA DEVENI UN OCEAN

Marea Roșie este o mare interioară; în același timp, este și cel mai tânăr... ocean! A început să se deschidă acum circa 10 milioane de ani, acolo unde continentele Africa și Asia au început să se îndepărteze unul de altul. Peste 100 sau 200 de milioane de ani, Marea Roșie își va încheia procesul de dezvoltare, devenind un ocean ca toate oceanele de astăzi.

ŞTIAŢI CĂ...

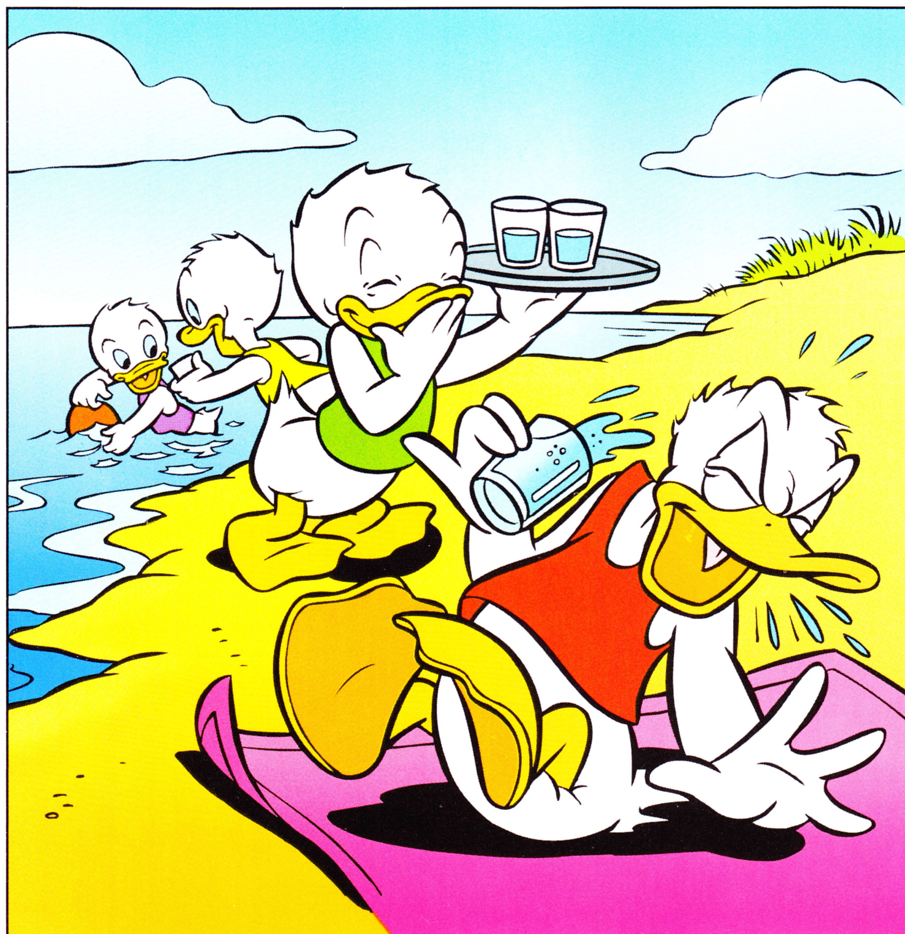
„ MATUR " SE REFERĂ LA CEVA CARE ŞI-A ÎNCHEIAT PROCESUL DE DEZVOLTARE. SUBSTANTIVUL LEGAT DE ACEST ADJECTIV ESTE MATURITATE.

De ce apa de mare nu se poate bea?

Când s-au format primele oceane, acum mult timp, sarea care se găsea la suprafața solului s-a dizolvat în apă. Iată de ce apa mării este astăzi sărată, provocând usturimi la ochi. Nu o poți bea! Cantitatea de sare variază în funcție de regiune și de anotimp: în medie, un litru de apă de mare conține 30 g de sare.

Mlaștini Sărate

Apa mării este reținută în bazine, apoi se evaporă (se transformă în vapori). Sarea este apoi adunată cu mari greble de lemn.

Un Strat de 50 de Metri Grosime

Dacă toată sarea din toate mările de pe planetă ar fi răspândită la suprafața solului, s-ar forma un strat cu o grosime de 50 de metri!

După ce apa s-a evaporat, sarea poate fi strânsă.

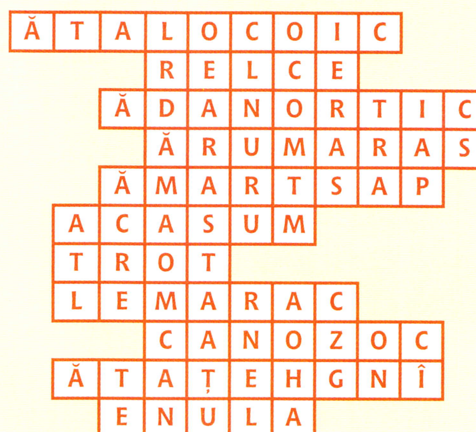

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

DULCE SAU SĂRAT?

Află dacă alimentele de mai jos sunt dulci sau sărate, aranjând literele fiecărui cuvânt de la sfârşit spre început.

RĂSPUNS: CIOCOLATĂ, ECLER, CITRONADĂ, SARAMURĂ, PASTRAMĂ, MUSACA, TORT, CARA-MEL, COZONAC, ÎNGHEȚATĂ, ALUNE

Pe vremuri, oamenii plăteau sarea foarte scump, cu o taxă la stat numită, în Franța, *gabela*.

LA CE ESTE BUNĂ SAREA?

De exemplu, poți pune sare pe cartofii prăjiți, însă sarea este absolut necesară pentru a da gust oricăror mâncăruri: mâncarea fără sare are un gust fad și nu se poate mânca!

ȘTIAȚI CĂ...

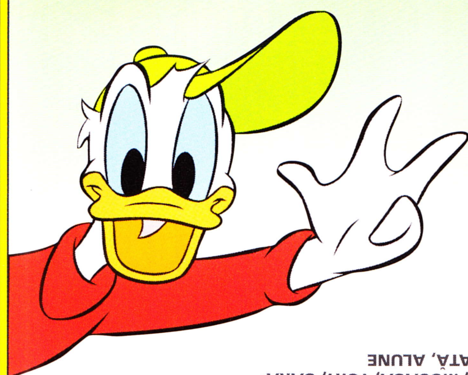
„A SE DIZOLVA" ÎNSEAMNĂ A SE TOPI ȘI A SE DISPERSA ÎNTR-O SUBSTANȚĂ LICHIDĂ.

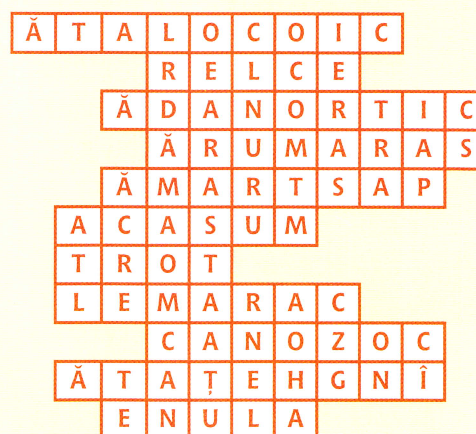

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

DULCE SAU SĂRAT?

Află dacă alimentele de mai jos sunt dulci sau sărate, aranjând literele fiecărui cuvânt de la sfârşit spre început.

RĂSPUNS: CIOCOLATĂ, ECLER, CITRONADĂ, SARAMURĂ, PASTRAMĂ, MUSACA, TORT, CARAMEL, COZONAC, ÎNGHEȚATĂ, ALUNE

Pe vremuri, oamenii plăteau sarea foarte scump, cu o taxă la stat numită, în Franța, *gabela*.

LA CE ESTE BUNĂ SAREA?

De exemplu, poţi pune sare pe cartofii prăjiţi, însă sarea este absolut necesară pentru a da gust oricăror mâncăruri: mâncarea fără sare are un gust fad şi nu se poate mânca!

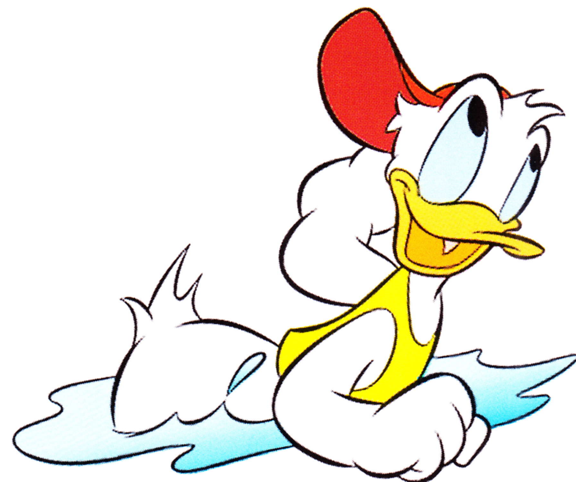
ŞTIAȚI CĂ...

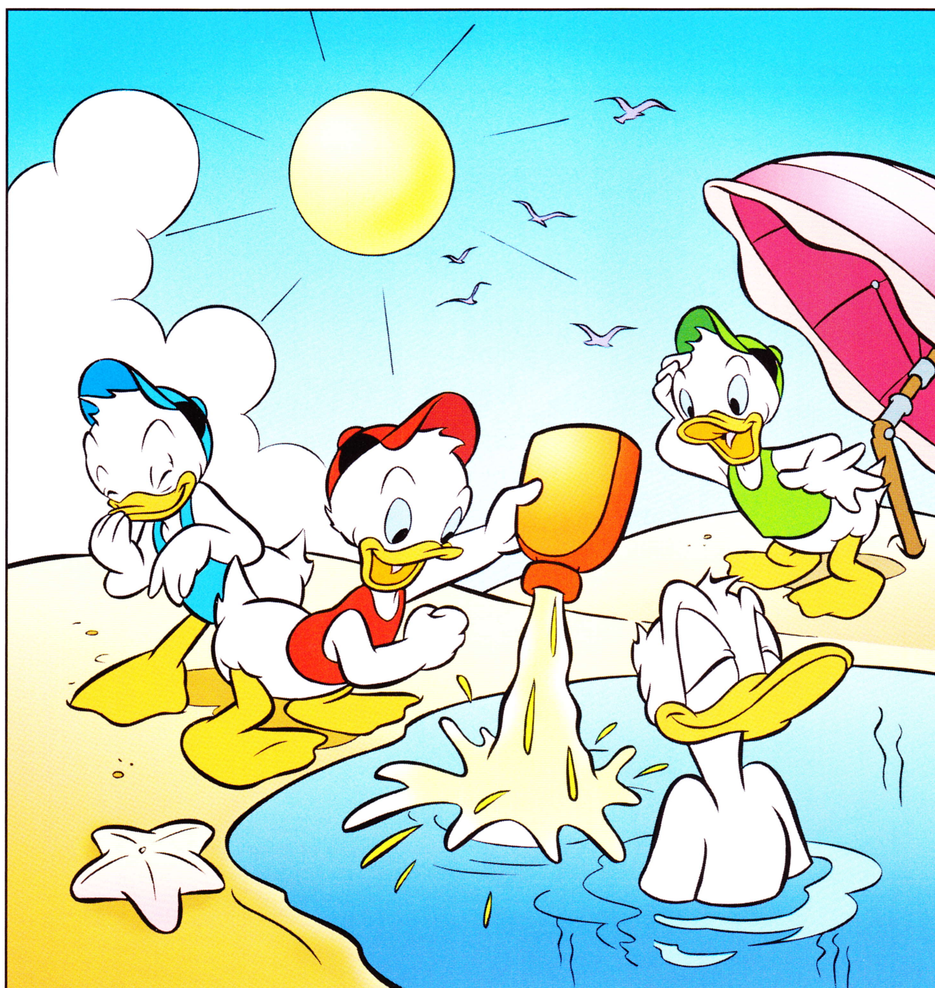
„A SE DIZOLVA" ÎNSEAMNĂ A SE TOPI ŞI A SE DISPERSA ÎNTR-O SUBSTANȚĂ LICHIDĂ.

De ce este marea albastră?

Aşa cum am explicat mai devreme, când privim imagini din spaţiu cu planeta noastră, aceasta pare să fie o minge mare şi albastră. Culoarea superbă şi uimitoare este dată de norii aflaţi în atmosferă şi, mai ales, de oceane. De altfel, cerul este prezent peste tot, iar oceanele acoperă peste două treimi din planeta noastră.

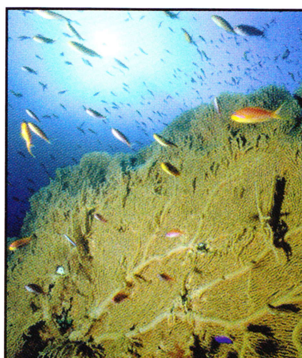
Culori Schimbătoare

De aproape, se poate observa că apa nu este numai albastră; mai poate fi verde, turcoaz sau gri. Culorile se schimbă în funcţie de cum se reflectă cerul şi norii în apă, dar şi în funcţie de milioanele de particule care plutesc, în suspensie, în apă sau în adâncurile mărilor: nisip, plancton şi, bineînţeles, alge.

Culori schimbătoare

În adâncul mărilor

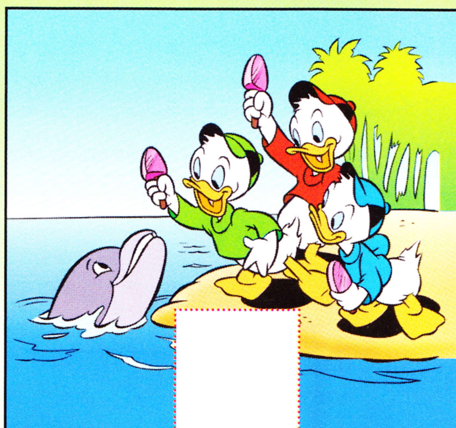

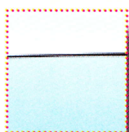

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

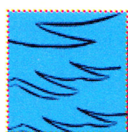
SĂ OBSERVĂM NATURA ÎMPREUNĂ CU RIRI, FIFI ŞI LULU

Găseşte pătratul care lipseşte din această poză.

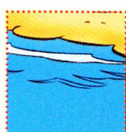

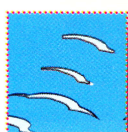
1

2

3

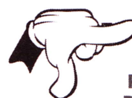
4

SOLUȚIE: LIPSEȘTE PĂTRATUL CU NR. 3

ADÂNCURILE ÎNTUNECATE

La suprafață, marea capătă culoarea cerului de deasupra sa. Dacă vremea este frumoasă și soarele strălucește, marea va fi albastră sau verde. Dacă însă pe cer sunt nori întunecați sau plouă, marea capătă nuanțe de gri. Până la 200 de metri adâncime, apa mai este încă traversată de lumina soarelui, colorându-se în verde-închis. În adâncul mării, totul este întunecat, deoarece aici lumina nu mai pătrunde. În Orientul Apropiat, Marea Roșie este denumită astfel datorită algelor microscopice de culoare roșie care o colorează. În China, Marea Galbenă este colorată de pământul galben de pe fundul mării.

ŞTIAȚI CĂ...

PLANCTONUL ESTE FORMAT DIN PLANTELE ŞI ANIMALELE MINUSCULE CARE TRĂIESC, ÎN SUSPENSIE, ÎN APA MĂRII: MULȚI PEŞTI PREFERĂ ACEASTĂ MÂNCARE.

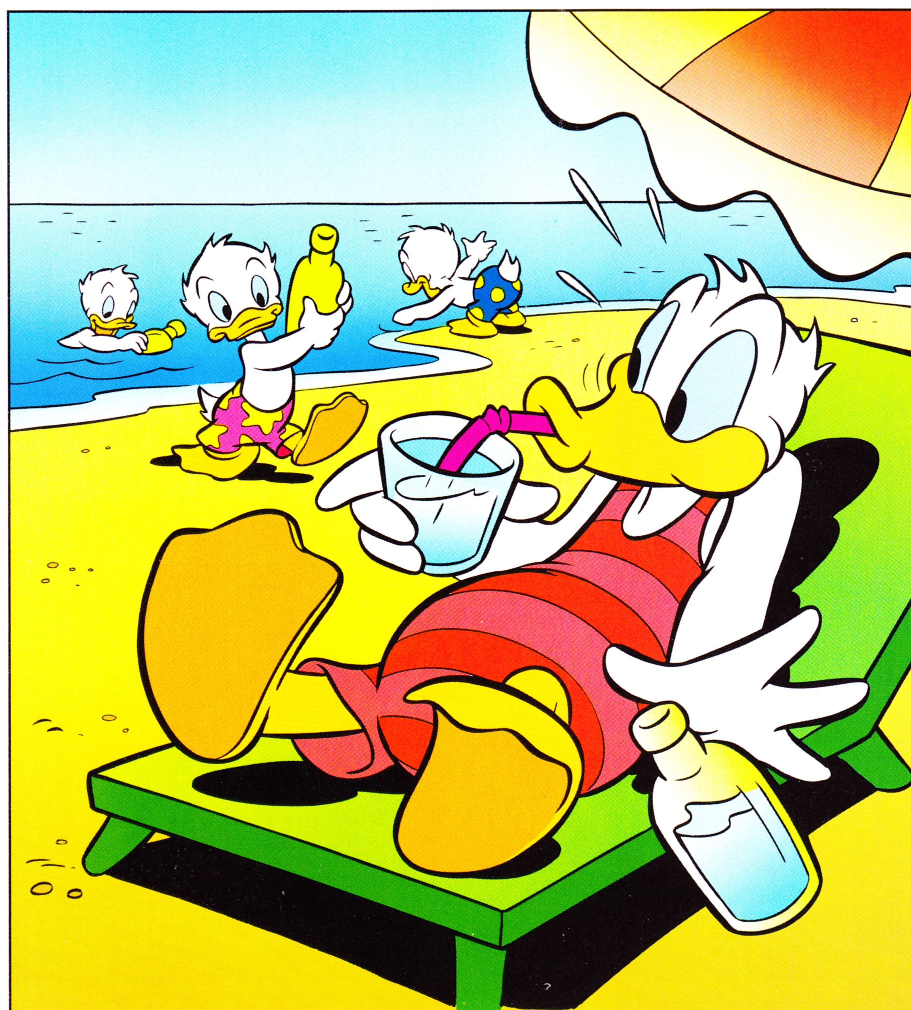

Ce conține apa mării?

În apele mărilor sunt răspândite miliarde de tone de minerale, care sunt, în mare parte, săruri. Este vorba, în principal, de „sarea de mare”, care poate fi folosită în bucătărie, dar și de sărurile de magneziu, de fluor sau de calciu, și de iod, cu mirosul său specific.

Ape Pline de Viață

În apa mării plutesc plante și animale minuscule, care formează planctonul. Unele dintre acestea nu sunt vizibile decât cu ajutorul microscopului. Planctonul vegetal este format din alge: cea mai răspândită algă este de 10 000 de ori mai mică decât un milimetru! Planctonul animal este format din larve și crustacee... Cele mai mari crustacee nu măsoară mai mult de 2 cm.

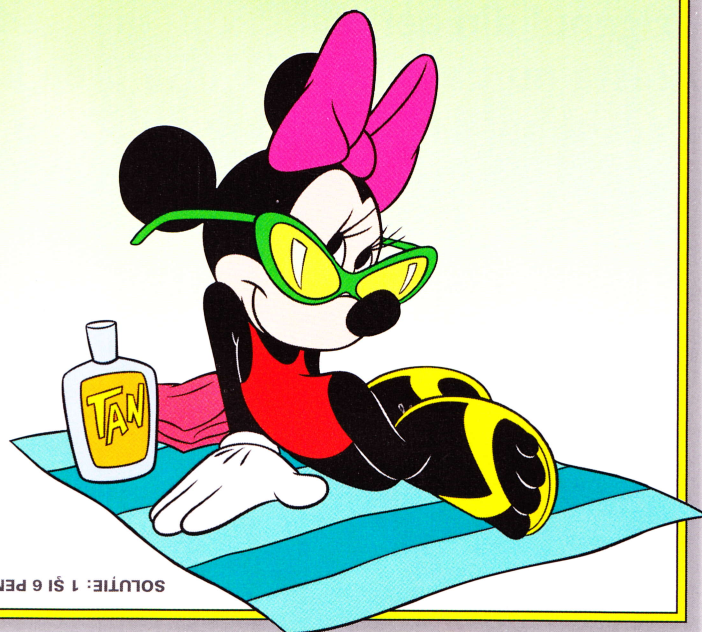
ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

ULTIMELE NOUTĂŢI ÎN MATERIE DE PLAJE!

Iată cinci staţiuni balneare faimoase, situate în trei dintre cele mai importante ţări turistice din Europa. Găseşte ţara căreia îi aparţine fiecare plajă.

1. San Remo
2. Torremolinos
3. Deauville
4. Marbella
5. Saint Tropez
6. Rimini

A. Franţa
B. Italia
C. Spania

SOLUȚIE: 1 ȘI 6 PENTRU B, 2 ȘI 4 PENTRU C, 3 ȘI 5 PENTRU A

Pentru a putea fi conservat, morunul este uscat, apoi pus la păstrare în sare.

Recoltă de sare într-o mlaștină sărată din Vietnam

BINEFACERILE APEI DE MARE

Apa de mare este foarte benefică, fiind folosită în diverse tratamente. În talasoterapie, în centrele specializate, se profită de acțiunile benefice pentru sănătate ale oligoelementelor, aceste minuscule elemente extrem de prețioase: iodul, foarte rar, întâlnit doar în mediul marin, manganul, zincul...

ŞTIAŢI CĂ...

TALASOTERAPIA ESTE O METODĂ TERAPEUTICĂ DE APLICARE A PROPRIETĂȚILOR BENEFICE ALE APEI MARINE.

Cum putem respira sub apă?

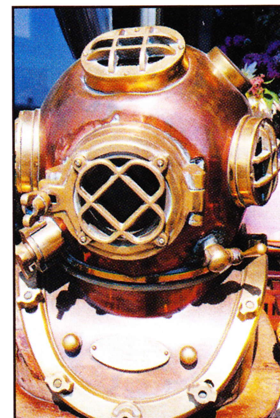
Chiar dacă înoţi pe sub apă, poţi respira oxigenul din aer cu ajutorul unui simplu tub. Acesta nu trebuie să fie însă prea lung. Dacă tubul este mai lung de 35 de cm, e din ce în ce mai greu să respiri. De aceea, pentru a te scufunda, este necesar un echipament special. Înainte, scufundătorii purtau aparate speciale de scufundare.

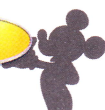

DEPARTE, ÎN ADÂNCUL MĂRII

Pentru a se putea scufunda în mare, scafandrul poartă în spate o butelie cu aer comprimat. Un aparat performant distribuie aer la cerere. Acest sistem îi permite scafandrului să înoate liber în universul submarin. El poate foarte uşor să observe peştii sau să viziteze epava unui vapor. Însă tehnica scufundărilor submarine trebuie stăpânită foarte bine, pentru a se evita orice accident.

Costum de scafandru folosit cu mult timp în urmă

Echipamentul de scafandru

Știi deja că oamenii nu pot respira sub apă. Pentru a putea vizita adâncul mărilor, ei au inventat echipamentul de scufundare. Acesta conține butelii cu aer comprimat, pe care scafandrul le poartă în spate. Un regulator de presiune și niște tuburi canalizează aerul spre orificiul bucal, ajutând scafandrul să respire.

Un Echipament Impresionant

Scafandrul poartă un echipament din cauciuc care îl protejează împotriva frigului. O mască transparentă îl ajută să vadă sub apă, iar cu labele prinse de picioare înoată la fel de repede ca peștii; mai are o lanternă, o centură cu greutăți pentru a coborî mai repede și un fel de ceas-brățară, numit batimetru, pentru măsurarea adâncimii apei.

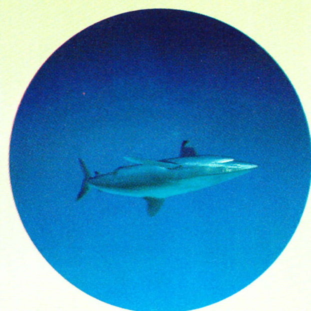
ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

CHESTIONAR DESPRE ADÂNCUL APELOR

A Cum se deplasează peştii?

1. În bancuri
2. Pe bănci
3. Cu barca

B De unde vine lumina sub apă?

1. Din nisip
2. De la stâncile strălucitoare
3. De la soarele de la suprafaţă

SOLUŢIE: A 1, B 3

O LUME LIBERĂ SUB APĂ

Cu ajutorul echipamentului de scufundare, scafandrul poate înota sub apă timp de cel puțin o oră, la o adâncime de 30 de metri. Înainte, scufundările se făceau cu aparate grele și voluminoase care nu le permiteau scafandrilor să se miște în voie. Scufundarea cu ajutorul buteliilor trebuie controlată cu ajutorul unor monitoare, deoarece corpul uman este supus, sub apă, unei presiuni mari care modifică structura sângelui. Dacă scafandrul urcă prea repede la suprafață, sângele său nu are timp să se adapteze la starea normală și se pot produce accidente mortale.

ŞTIAŢI CĂ...

AUTONOM CARACTERIZEAZĂ O PERSOANĂ SAU UN APARAT CARE NU ARE NEVOIE DE UN AJUTOR DIN AFARĂ PENTRU A FUNCȚIONA.

Ce este scufundarea liberă?

Pentru a admira universul submarin, poți înota respirând cu ajutorul unui tub, care are un capăt deasupra apei. Cu puțin antrenament, poți ajunge să stai chiar și câteva minute sub apă, în apnee, ținându-ți respirația.

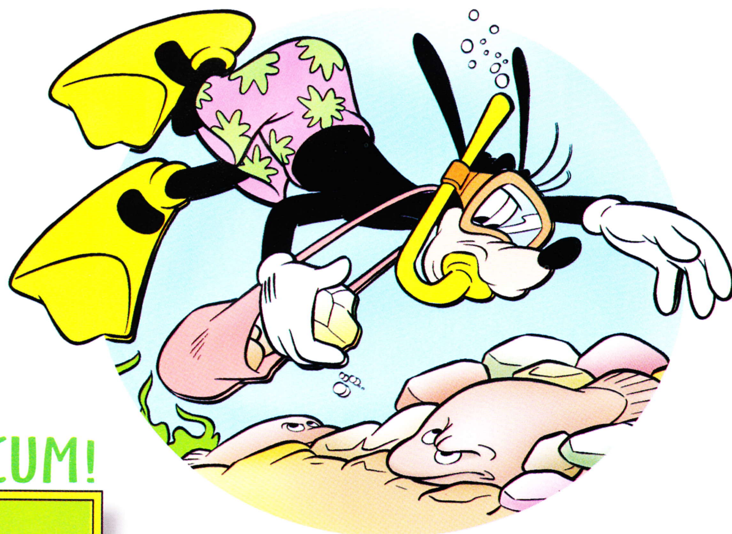
La Cele Mai Mari Adâncimi

Unii scafandri bine antrenați pot rămâne sub apă și 8 minute fără să respire. Pentru a coborî în adâncime, trebuie să-ți economisești forțele. Se folosește o centură grea din plumb care ajută scafandrul să coboare fără prea mare efort. Pentru a urca, scafandrii pot fi trași de un cablu sau pot folosi baloane speciale.

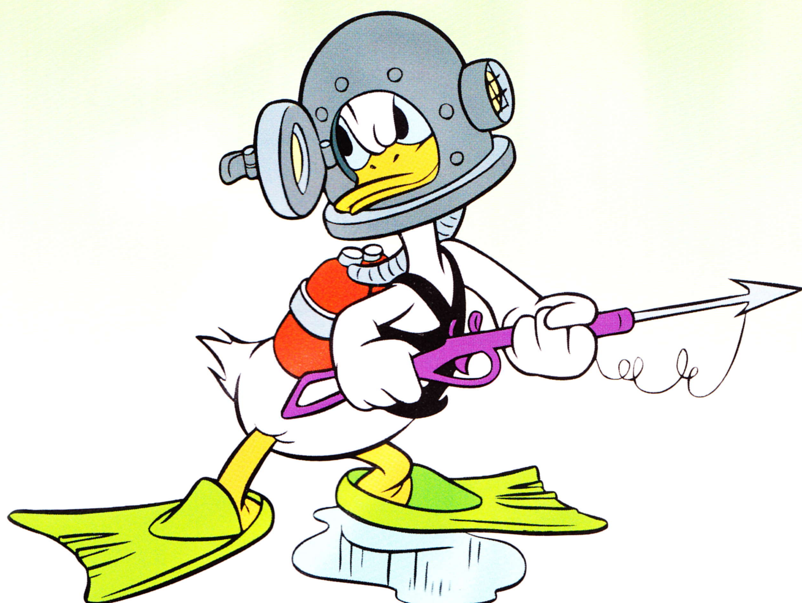

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

OXIGEN!

Donald este pregătit să se scufunde!
Dar apneea nu e punctul lui forte!
Ce îi lipseşte?
Pentru a afla, citeşte de la dreapta la stânga.

ELIIILETUB
NEGIXO UC

SOLUȚIE: BUTELIILE CU OXIGEN

OAMENII-PEȘTI

Primii oameni care pescuiau bureți se scufundau fără butelie. Chiar și astăzi, scafandrii din insulele Tuamotu fac treizeci de scufundări pe zi, ajungând până la o adâncime de 40 de metri. Recordurile la scufundare depășesc 80 de metri, însă această activitate este periculoasă și necesită antrenament.

ȘTIAȚI CĂ...

TUBUL DE RESPIRAȚIE ESTE UN TUB CARE ARE LA UN CAPĂT UN RACORD DIN PLASTIC, CU AJUTORUL CĂRUIA SE POATE RESPIRA PE GURĂ.

Când este ridicat steagul roşu pe o plajă?

Când mergi la plajă, priveşte steagul: acesta îţi arată dacă poţi sau nu să te scalzi. Stegulețul verde înseamnă: mare liniştită, nu este niciun pericol. Poţi să mergi pe plajă şi să intri în apă. Stegulețul portocaliu înseamnă atenţie! Rămâi pe mal sau nu te aventura prea departe în apă. Stegulețul roşu interzice scăldatul în apă din cauza valurilor mari sau din cauza poluării.

Scăldatul interzis

Serviciile de asistenţă de pe litoral trimit salvamari în ajutorul celor imprudenţi care nu respectă semnele şi care se scaldă chiar şi atunci când scăldatul este interzis.

Mare agitată! Scăldatul interzis!

Pentru a merge la plajă în siguranţă, poate fi consultată şi tabela de maree, pentru a afla la ce ore are loc fluxul şi refluxul.

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

DRUMUL CORECT

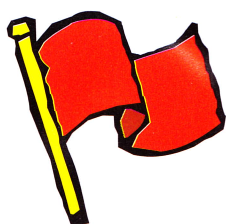
Donald vrea să meargă să înoate. Ajută-l să găsească drumul corect pentru a ajunge la steguleţul verde.

1
2
3

SOLUȚIE: DRUMUL NR. 2

ATENȚIE LA VALURILE MARI!

Steagul roșu este ridicat atunci când bate vânt puternic, când este înnorat și valurile sunt mari. Acestea, când se lovesc de țărm, îi pot duce în larg pe cei care se scaldă.

ŞTIAȚI CĂ...

UN OM IMPRUDENT ESTE UN OM CARE ÎȘI ASUMĂ RISCURI, FĂRĂ A-ȘI LUA MĂSURI DE SIGURANȚĂ.

Cum se formează valurile?

Valurile se formează în mijlocul oceanului, când vântul bate pentru mai mult timp în aceeași direcție. Cu cât vântul bate mai mult, cu atât valurile sunt mai mari. Chiar și după ce vântul a încetat, valurile își continuă mișcarea la suprafața apei. Acestea coboară, se alungesc, devin mai regulate, apoi agitate, putând parcurge distanțe foarte lungi.

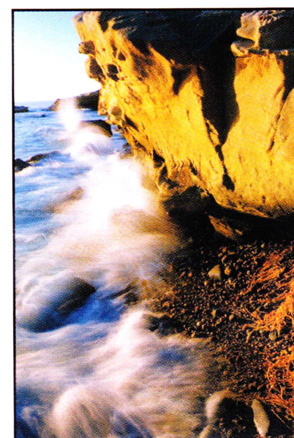

FURTUNA DIN LARG

Treptat, valurile se apropie de litoral. Spre coastă, acestea se transformă. Adâncimea prea mică a apei frânează deplasarea valurilor. Creasta valului se ridică foarte sus, apoi coboară, spărgându-se de mal. De aceea, când nu bate vântul, poți vedea cum se sparg de țărm valuri mari care par să nu vină de nicăieri, amintind de vreo furtună care pare să se fi format departe, în largul oceanului.

Spuma mării

Valurile

Marea cu Creste Albe

Uneori, valurile formează un fel de „oițe", adică niște creste albe. Bineînțeles, nu sunt niște oițe adevărate, ci o spumă de culoare albă.

Creasta valului: să facem surfing!

În sudul Oceanului Pacific, valurile sunt foarte înalte, iar zona este denumită în limbaj de specialitate „zonă de turbulență", o denumire care te înfricoșează cu adevărat!

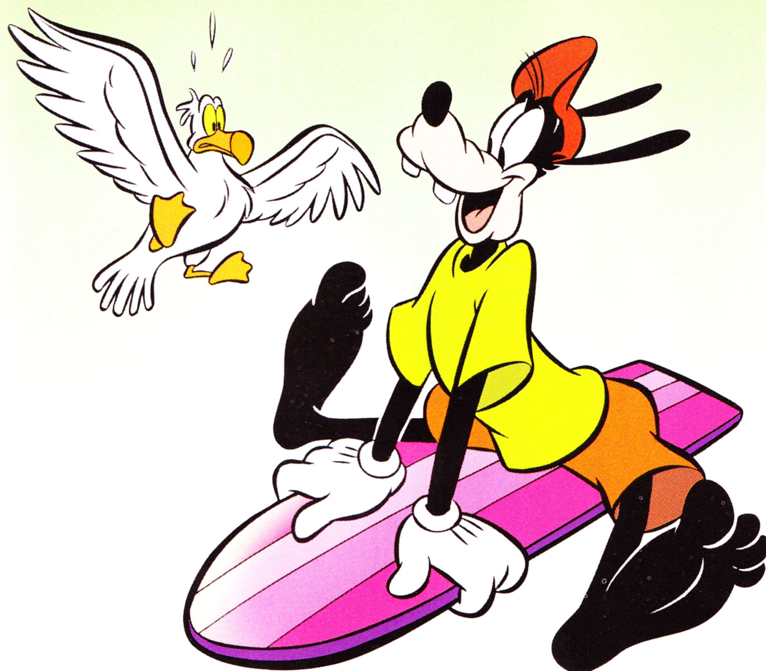

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

Adevărat sau Fals?

1. Valurile agitate reprezintă o mişcare a mării prin care valurile nu se sparg de ţărm.
2. Valurile devin mai înalte pe măsură ce se apropie de ţărm.
3. În lipsa vântului, valurile dispar.
4. Pe litoral se formează mareea înaltă.

SOLUŢII: 1. ADEVĂRAT 2. ADEVĂRAT 3. FALS, RECITEŞTE PRIMUL PARAGRAF!
4. FALS, DIN CONTRA!

ŞTIAŢI CĂ...

LITORALUL ESTE FORMAT DIN ŢĂRMUL MĂRII, COASTA ŞI PLAJELE.

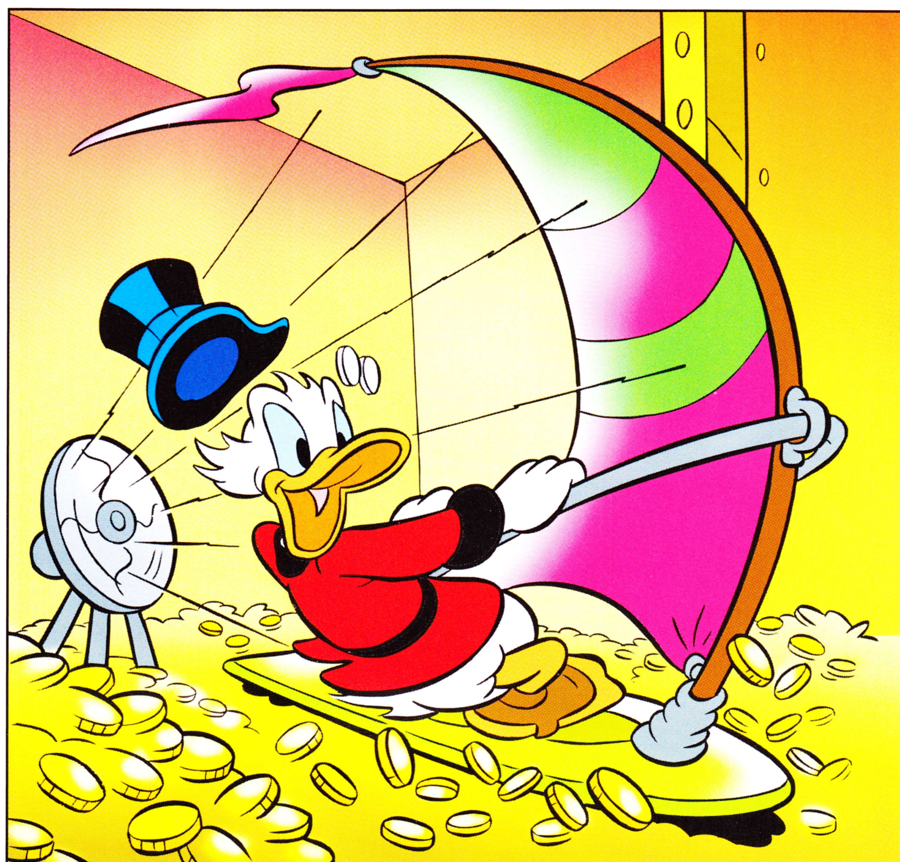
Ce este windsurfingul?

Dacă stai în picioare pe o planșă cu velă, poți străbate țărmul mării alunecând pe apă, în bătaia vântului. Nu îți trebuie prea multe: o planșă, un flotor și un ansamblu format din catarg, vele și parâme. Nici principiul nu este complicat: stai în picioare pe o planșă pe care o conduci cu ajutorul velei. Cum catargul este prins printr-o articulație, vela poate fi mișcată din față în spate, pentru ca mica ambarcațiune să poată fi condusă.

Săritura în aer

După ce ai învățat foarte bine windsurfing, poți trece la funboard. Care este diferența? Cu primul plutești, cu al doilea sari. La funboard, te urci pe o planșă mai scurtă care are și un opritor de picior, cu ajutorul căruia ești fixat foarte bine în fața vântului, care poate arunca de pe planșă un începător. Scopul este de a sări peste valuri, care se formează din curenții de aer care depășesc uneori 100 km/oră.

Campionul face un salt. Când este în aer, el se ajută de velă ca de o aripă pentru a reveni la suprafața apei.

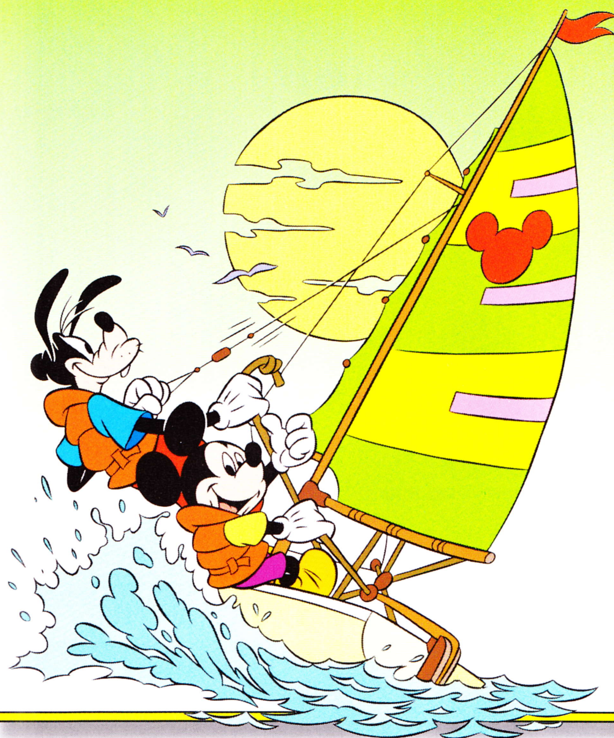

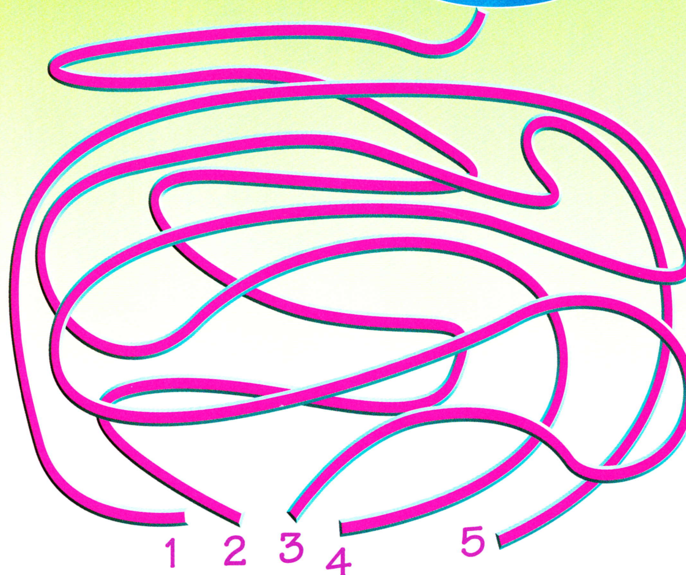
ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

FIRELE ÎNCURCATE

Ajută-l pe Mickey şi pe Dingo să revină pe coastă.

SOLUTIE: DRUMUL NR. 2

VREI ȘI TU SĂ PRACTICI WINDSURFING?

Pentru început, trebuie să faci niște cursuri la o școală specială. Singur riști să cazi prea des și te vei descuraja. Însă cursurile sunt special adaptate pentru copii, profesorul îți va da sfaturi și, în câteva zile, vei putea să te descurci singur.

ȘTIAȚI CĂ...

GREEMENT ESTE DENUMIREA DATĂ ANSAMBLULUI FORMAT DIN CATARG, VELE ȘI PARÂME.

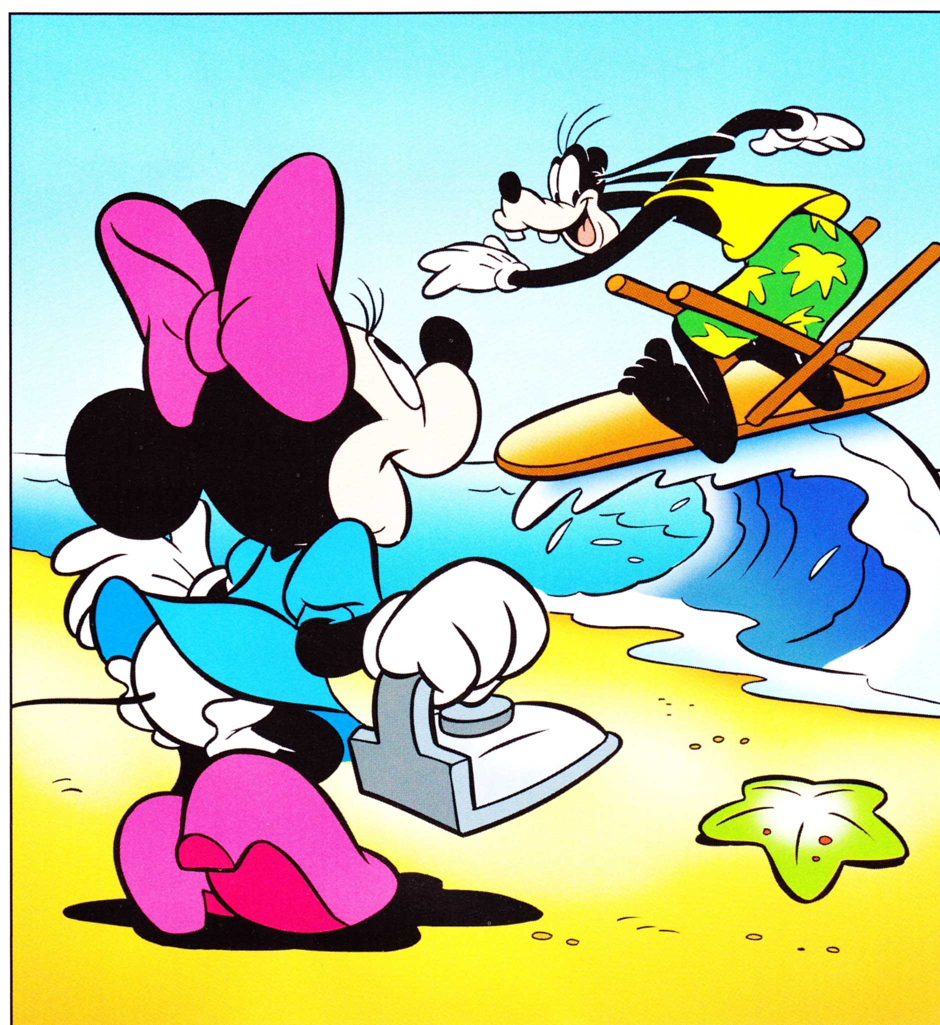

Surfingul se practică în largul mării?

Surfingul se practică doar pe plajele unde valurile sunt înalte, cu creste mari. Surferul stă în picioare pe planşă şi alunecă pe creasta valului până la mal. El profită de viteza valului pentru a fi împins în faţă.

Un Sport Venit de pe Insule

Originar din insulele Hawaii, inventat prin anii 1930, surfingul a ajuns şi în Europa. Planşa, la început confecţionată din lemn, foarte greu de mânuit, a devenit din ce în ce mai uşoară. Surfingul începe să atragă un public tânăr, devenind un sport foarte la modă. În ultimul timp, acest sport a început să fie subiectul multor seriale la televizor. Cine nu a auzit de Malibu sau de Waikiki?

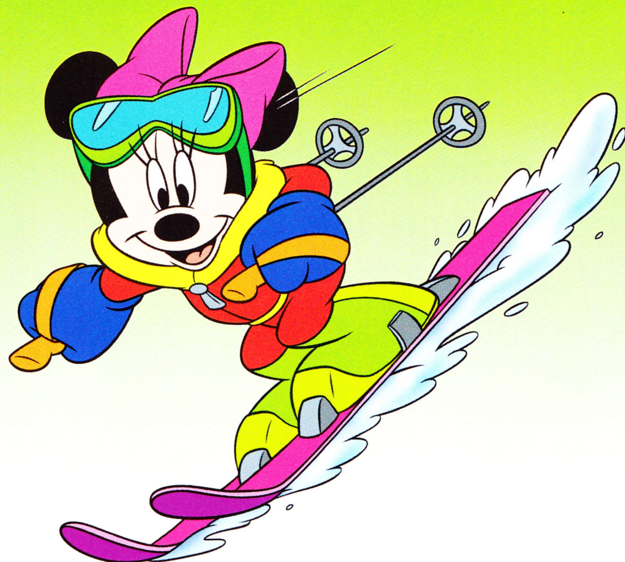

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

ADEVĂRAT SAU FALS?

1. Se poate face surfing doar pe apă.
2. Pentru windsurfing, vântul trebuie să bată destul de tare.
3. Sportul monoski se practică pe nisip.
4. Sportul monokini se practică pe zăpadă.

SOLUȚIE: 1. FALS, SURFINGUL SE POATE PRACTICA ȘI PE ZĂPADĂ.
2. ADEVĂRAT
3. FALS, MONOSKIUL SE PRACTICĂ PE APĂ, SPORTIVUL FIIND TRAS DE O AMBARCAȚIUNE UȘOARĂ, SAU PE ZĂPADĂ.
4. MONOKINI NU ESTE UN SPORT, ESTE DENUMIREA COSTUMULUI DE BAIE DINTR-O SINGURĂ BUCATĂ.

De planșa pentru surfing se poate prinde și o micuță velă. În acest caz, vorbim despre windsurfing.

JOCUL CU VALURILE

Body-board, o mică planșă foarte ușoară, confecționată dintr-o spumă din plastic, ajută la practicarea surfingului în poziție orizontală. Este mai ușor decât să încerci să rămâi în picioare în fața valurilor! Astfel se explică admirația excesivă pentru această miniplanșă. La ora actuală, se vând câteva milioane de astfel de planșe în fiecare an.

Cele mai bune plaje pentru surfing se află în Hawaii, unde valurile pot atinge și 9 metri.

ȘTIAȚI CĂ...

ADMIRAȚIA EXCESIVĂ PENTRU CEVA ESTE ATUNCI CÂND EȘTI FOARTE ENTUZIASMAT ȘI PASIONAT DE ACEL CEVA.

Ce este schiul nautic?

Să schiezi pe apă nu este ușor. Pentru început, trebuie învățată poziția de plecare, cu schiurile în picioare și gambele îndoite în apă. Apoi, trebuie fixat cablul care leagă schiorul de barca cu motor. Aceasta țâșnește în față, obligând schiorul să se ridice în poziție verticală, în timp ce, cu ajutorul schiurilor, el alunecă deasupra apei.

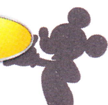

UN SPORT PLIN DE SENZAȚII TARI

Schiorul are impresia că zboară deasupra apei, cu viteze atingând 50 km/oră, și chiar mai mult în cazul profesioniștilor. Un alt scop în practicarea acestui sport îl constituie realizarea de figuri acrobatice sau artistice: alunecarea pe un singur picior, încercarea unor salturi periculoase sau a unor slalomuri.

Este rândul tău acum!

Joacă-te cu Dingo

A Schiul nautic se practică la circa:
1. 5 km / oră
2. 50 km / oră
3. 100 km / oră

B Schiul nautic a început să fie practicat în:
1. Paris
2. Megeve
3. Annecy

C Schiorul este tras de:
1. O barcă
2. O rachetă
3. Un cal

SOLUȚIE: A 2, B 3, C 1

Monoski

Originile schiului nautic

În 1921, pe lacul Annecy, câțiva vânători de munte din Franța s-au gândit să adapteze schiurile de zăpadă pe apă. Mai rapide, bărcile cu motor au impus acest nou sport în întreaga lume, sport pe care îl practică astăzi zeci de milioane de oameni.

ȘTIAȚI CĂ...

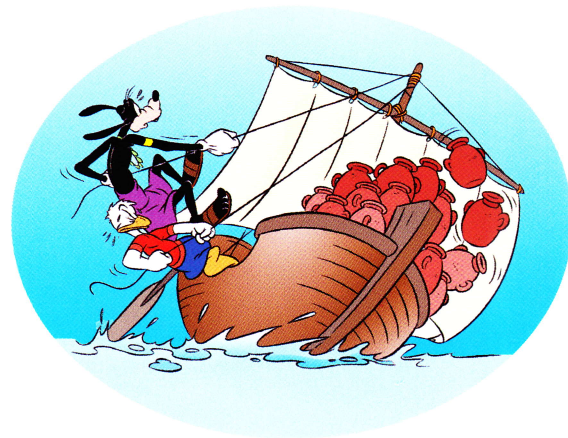
„A DEPRINDE" ÎNSEAMNĂ A ÎNVĂȚA, A ÎNȚELEGE ȘI A REȚINE. SE POATE DEPRINDE O LIMBĂ STRĂINĂ SAU TEHNICA UNUI SPORT.

Cât de sigur este transportul maritim?

În fiecare zi, sute de nave de transport traversează oceanele. Cele mai mari transportă mii de tone de mărfuri. Altele transportă materii poluante, cum ar fi navele petroliere. Ca și în cazul străzilor, există și pe mare un cod al navigației, care reglementează circulația în scopul evitării accidentelor. Zeci de nave dispar anual pe glob.

Condiții Bune Pentru a Naviga

Astăzi, mai mult de jumătate dintre nave sunt vechi de peste cincisprezece ani. De aceea, se efectuează inspecții tehnice pentru a vedea dacă navele nu sunt prea vechi pentru a naviga pe mare. În cazul în care au nevoie de reparații, rămân pe chei atât cât este nevoie. Din păcate, nu toate navele pot fi controlate...

În docurile șantierelor navale se construiesc și se repară cele mai mari nave.

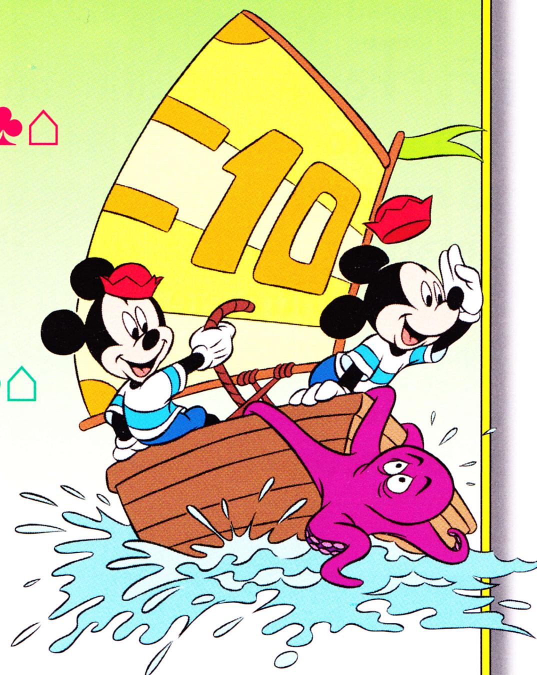
ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

SĂ PRIVIM MICILE NAVE!

Găseşte denumirea navelor de transport de mai jos, cu ajutorul acestui cod.

▼ = A
♣ = E
♥ = O
Δ = N
⌂ = R
Ω = C

Ω ▼⌂G♥U Ω▼⌂B♥ΔI♣⌂
M♣T▼ΔI♣⌂
P♣T⌂♥LI♣⌂
MIΔ♣⌂▼LI♣⌂
Ω▼⌂G♥U B▼Δ▼ΔI♣⌂

SOLUȚIE: CARGOU CARBONIER, METANIER, PETROLIER, MINERALIER, CARGOU BANANIER

Cargoul norvegian Sagaland

Tancul petrolier Amastra

„PAVILION DE COMPLEZENȚĂ"

Pavilionul este drapelul pe care îl poartă o navă pentru a-i identifica apartenența la o anumită țară. În unele țări sunt acordate drapele unor nave prea vechi care, chiar dacă nu mai sunt la fel de sigure, continuă să navigheze pe mare. Acesta este un „pavilion de complezență".

ŞTIAȚI CĂ...

CARGOURILE SUNT MARI NAVE COMERCIALE, CARE TRANSPORTĂ TOT FELUL DE MĂRFURI.

Nodurile marinărești

Primul nod pe care trebuie să îl știe orice marinar: nodul 8 simplu!

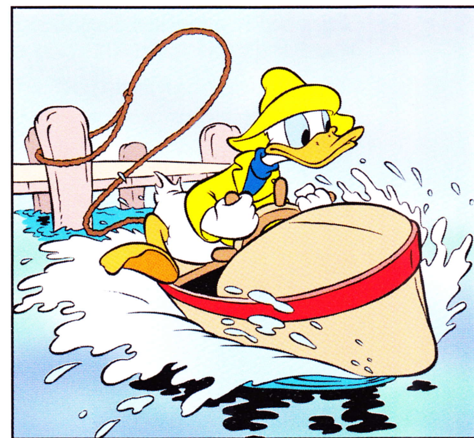
Toți marinarii trebuie să știe cum se fac nodurile marinărești, mai exact să cunoască bine serviciul la bordul navei sau „matelotajul”. Cu un nod se pot lega două frânghii între ele, pot fi fixate cablurile în jurul unui stâlp sau poate fi tras la bord un om care a căzut în mare. Nodurile mai ajută și la ancorarea navei sau la pavoazarea sa.

Noduri care rezistă

La o navă ancorată de țărm, frânghia cu care este ancorată este solicitată foarte mult din cauza valurilor. Nodurile trebuie să fie foarte rezistente. Semicercul, cel mai simplu nod, este în acest caz suficient. Există 60 de tipuri de noduri marine, la care se poate folosi frânghia sau firul de pescuit.

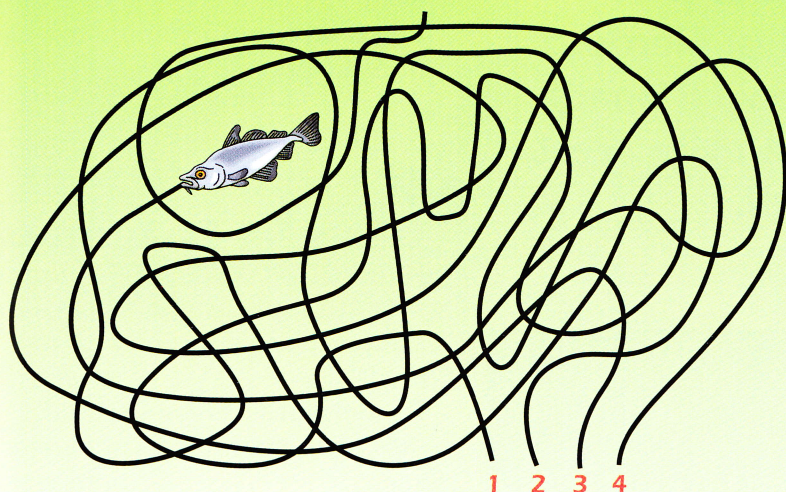

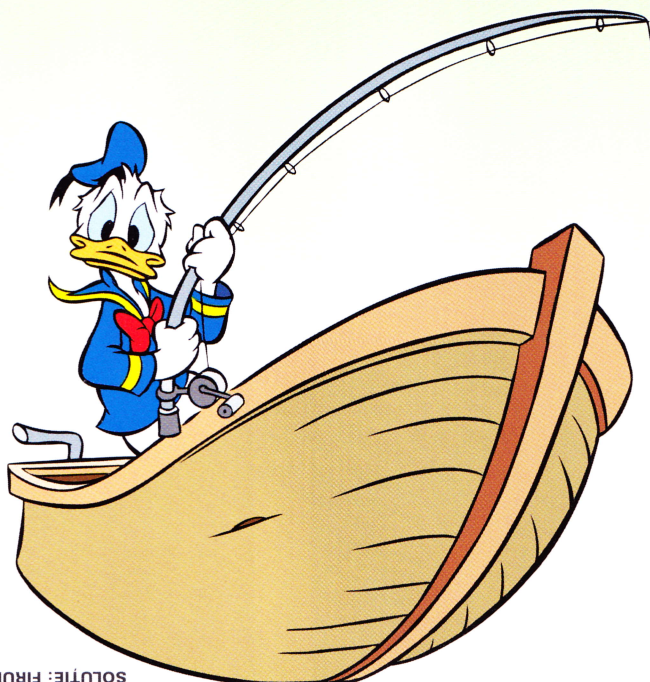

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

UN SAC PLIN DE NODURI!

Peştele a muşcat momeala!
Dar la ce capăt al firului se află oare?

SOLUȚIE: FIRUL NR. 3

Frânghie pentru ancoră

Iată cum se leagă două frânghii...

TREI TIPURI DE NODURI

Există trei tipuri de noduri: nodurile opritoare, care împiedică o frânghie să alunece de pe un scripete sau care îngreunează un capăt al său. Nodurile de ancorare ajută la fixarea frânghiei de un obiect. Nodurile de îmbinare ajută la îmbinarea a două frânghii între ele sau a unei frânghii cu o sârmă.

ŞTIAȚI CĂ...

SCRIPETELE ESTE O MICĂ ROTIȚĂ ÎN JURUL CĂREIA SE TRECE O FRÂNGHIE, UN MECANISM CU AJUTORUL CĂRUIA SUNT RIDICATE GREUTĂȚI.

La ce foloseşte un far?

Un bun navigator poate să găsească drumul noaptea doar privind Luna și stelele. Dar, când este ceață, el își pierde orice reper! Cea mai mică greșeală îl poate îndrepta spre recifuri... Pentru a evita acest lucru, oamenii au construit faruri.

CEL MAI VECHI FAR DIN LUME

Cel mai vechi far din lume a fost construit în Egipt, în Alexandria, în urmă cu 2 400 de ani. Acesta avea 134 de metri înălțime, fiind una dintre cele 7 minuni ale lumii în Antichitate.

O LUMINĂ CĂLĂUZITOARE

Farurile sunt construite la intrarea în porturi, pe insulițele periculoase sau pe coastele înconjurate de recife. Farul este un turn înalt. Cu ajutorul sistemului său de iluminare, în direcția vapoarelor sunt trimise fascicule puternice de lumină (albă, verde, roșie). Aceste semnale luminoase ajută vapoarele să se orienteze pe mare.

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

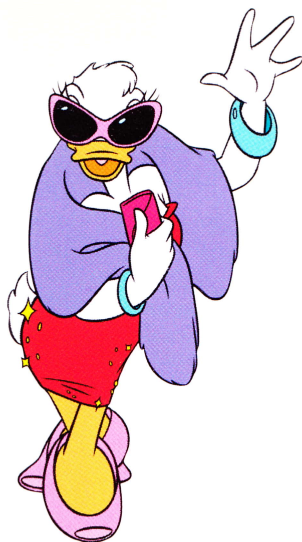
SEMNALE ÎN NOAPTE

Inventat de americanul Samuel Morse, alfabetul cu acelaşi nume te va ajuta să comunici cu prietenii tăi noaptea, pe distanţe mari!
Fă rost de o lanternă electrică şi lansează semnale luminoase cu ajutorul codului de mai jos:

LINIA CORESPUNDE UNUI SEMNAL LUNG, IAR PUNCTUL UNUI SEMNAL SCURT.

A .—	**J** .———	**S** ...
B —...	**K** —.—	**T** —
C —.—.	**L** .—..	**U** ..—
D —..	**M** ——	**V** ...—
E .	**N** —.	**W** .——
F ..—.	**O** ———	**X** —..—
G ——.	**P** .——.	**Y** —.——
H	**Q** ——.—	**Z** ——..
I ..	**R** .—.	

1 .———— **2** ..——— **3** ...——
4 ....— **5** ..... **6** —.... **7** ——...
8 ———.. **9** ————. **0** ——————

Unele lanterne electrice au un mic buton, cu care semnalul luminos poate fi întrerupt în mod intermitent.

FARURILE DE ASTĂZI

În zilele noastre, cu ajutorul sistemelor moderne de poziționare, farurile nu mai sunt atât de des folosite. La ora actuală, în lume mai există doar 1 500 de faruri maritime aflate în funcțiune. Farurile sunt astăzi electrice; pe vremuri, cei care păzeau farurile foloseau lumânări sau lămpi cu petrol.

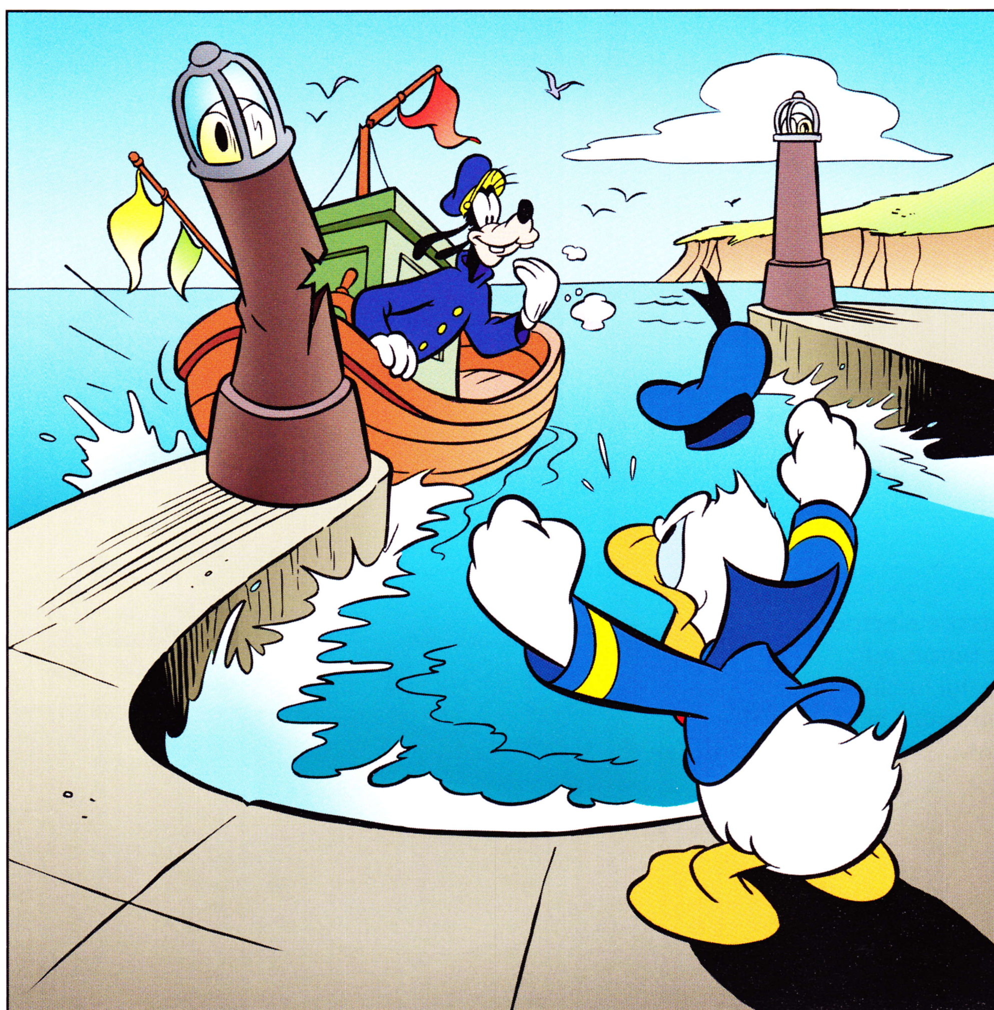
ŞTIAŢI CĂ...

UN RECIF ESTE O FORMAŢIUNE DE STÂNCI SUBMARINE. RECIFELE SUNT PERICULOASE DEOARECE NAVELE NU LE POT VEDEA ŞI RISCĂ SĂ EŞUEZE DIN CAUZA LOR.

De ce construiesc oamenii porturi?

Oamenii au construit mereu porturi în scopuri comerciale. Aceste porturi erau fortificate pentru a rezista în fața piraților și a furtunilor. Astăzi, toate țările și oceanele din lume sunt legate între ele prin porturi. Cele mai multe mărfuri sunt transportate maritim.

Porturile comerciale

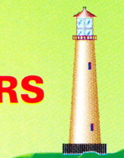
Cel mai mare port din lume se află în Europa, în Olanda, la Rotterdam. Acest port, unde se află foarte multe depozite, asigură schimbul a peste 370 de milioane de tone de mărfuri pe an. Următorul port ca mărime este cel din Anvers, Belgia. În Franța, cele mai mari porturi comerciale se află în Le Havre și Marsilia. În România, cel mai activ port comercial este Constanța.

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

ÎNDREAPTĂ-TE SPRE PORTUL POTRIVIT

A. Ştii care este cel mai mare port din lume?

ANVERS

LE HAVRE

ROTTERDAM

B. Ştii câte tone de mărfuri trec în fiecare an prin cel mai mare port din lume?

1. 1 miliard de tone
2. 370 de milioane de tone
3. 10 tone

SOLUŢIE: A. ESTE VORBA DESPRE PORTUL DIN ROTTERDAM
B 2

PESCUITUL DE AGREMENT

În Franța, cel mai mare port pescăresc se află în Boulogne-sur-Mer. Aici vin nave enorme de pescuit, numite pescadoare, sau vapoare uriașe specializate în pescuitul tonului. Peștele se vinde cu strigarea prețului, o formă veche de vânzare la licitație.

Unele porturi sunt specializate în pescuit; aici vin numeroase pescadoare.

Radă

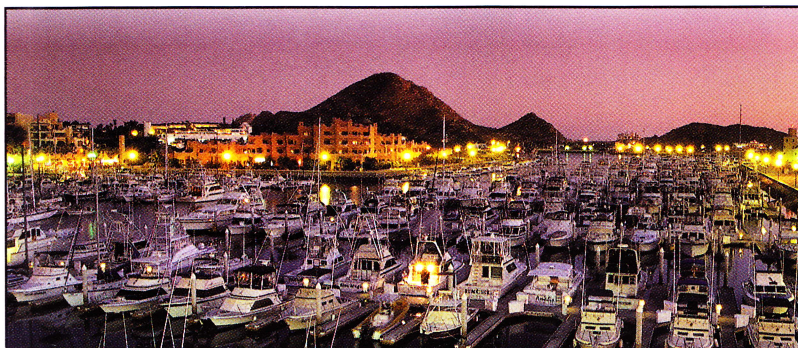
Bazin

Port din Statele Unite

Port de agrement

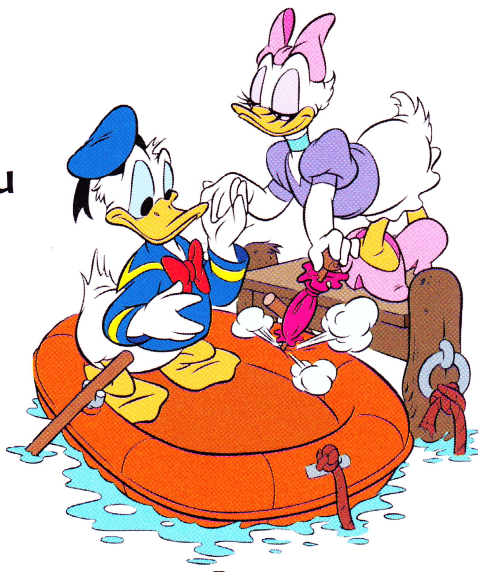
ŞTIAȚI CĂ...

ÎN PORT EXISTĂ O CLĂDIRE SPECIALĂ UNDE SE VINDE PEȘTELE CARE TOCMAI A FOST PESCUIT. VÂNZĂTORII STRIGĂ PREȚUL ACESTUIA, DE UNDE ȘI DENUMIREA DE VÂNZARE CU STRIGAREA PREȚULUI (UN FEL DE LICITAȚIE).

Pentru a conduce un vapor îți trebuie permis?

Dacă vrei să navighezi cu un vapor cu motor puternic, ai nevoie de un permis. Pentru asta, oamenii merg la școli speciale, unde învață cum se conduce un vapor și cum se fac diverse manevre: cum să „parchezi" un vapor într-un port („a acosta" sau „a apunta"), cum să salvezi pe cineva care a căzut în apă...

Pentru o bărcuță atât de mică nu ai nevoie de permis!

Codul Maritim

Pentru a putea naviga pe mare, trebuie respectate multe reguli, la fel ca și la codul rutier. Acesta este codul maritim. Uneori, capcanele se ascund chiar lângă țărm. De aceea, oamenii au instalat balize care să indice marinarilor, de exemplu, locurile mai periculoase și ce direcție ar trebui urmată. Trebuie deci învățate semnele date de balize.

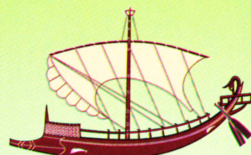
Pentru a conduce o ambarcațiune de curse îți trebuie permis!

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

GĂSEŞTE CUVÂNTUL NEPOTRIVIT

Analizează bine bărcile de mai jos şi găseşte silueta potrivită fiecăreia.

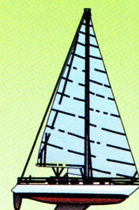
1

2

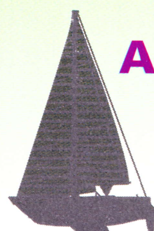

3

4

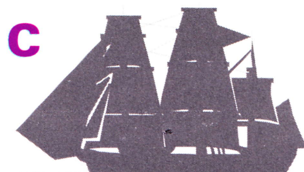
A

B

C

D

SOLUTIE: 1 B, 2 C, 3 D, 4 A

În porturi și în zona litorală, poliția de coastă supraveghează respectarea vitezei.

Pentru a conduce o ambarcațiune cu pânze nu îți trebuie permis de conducere.

GEAMANDURILE DE PE PLAJĂ

Pe o plajă amenajată, la 300 de metri de mal sunt plasate, din loc în loc, geamanduri galbene. Până la această linie, oamenii au voie să intre în apă, iar bărcile nu pot pătrunde în această zonă decât cu viteză foarte mică. Dincolo de linie, bărcile sunt libere să circule. Dar cel care vrea să înoate mai departe trebuie să poarte un colac pentru ca bărcile să îl poată observa.

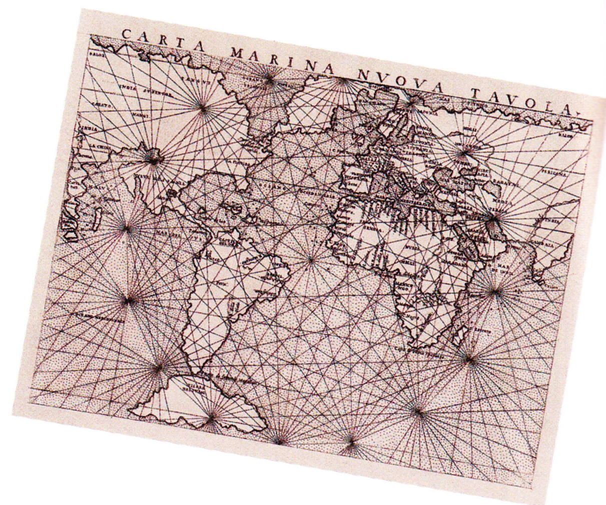
ŞTIAȚI CĂ...

BALIZELE SUNT NIŞTE SEMNE ÎN FORMĂ DE COLAC, TURNULEȚ SAU JALOANE, CARE DELIMITEAZĂ ZONELE NAVIGABILE ŞI INDICĂ MARINARILOR DRUMUL CEL MAI SIGUR.

La ce folosesc hărțile maritime?

O hartă maritimă este absolut necesară pentru cei care navighează pe mare. Pe hartă sunt reprezentate coastele, canalele și adâncimea apei. Mai pot fi marcate vânturile, mareele și curenții, precum și recifele sau epavele care pot reprezenta un pericol. Harta mai indică nordul, latitudinea și longitudinea.

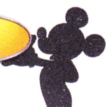
Hartă maritimă foarte veche

Maritimă sau de coastă?

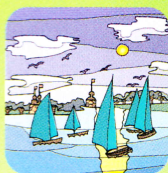
Harta cu navigația maritimă „de coastă” prezintă detalii cu privire la țărm și la elementele din care este alcătuit fundul mării (nisip, mâl, stâncă...). Acest tip de hartă este folositor celor care navighează de-a lungul coastelor. Celălalt tip de hartă maritimă indică rutele pe care navele pot să navigheze în largul mărilor și oceanelor. Aceasta este folositoare de exemplu cargourilor care transportă mărfuri de pe un continent pe altul.

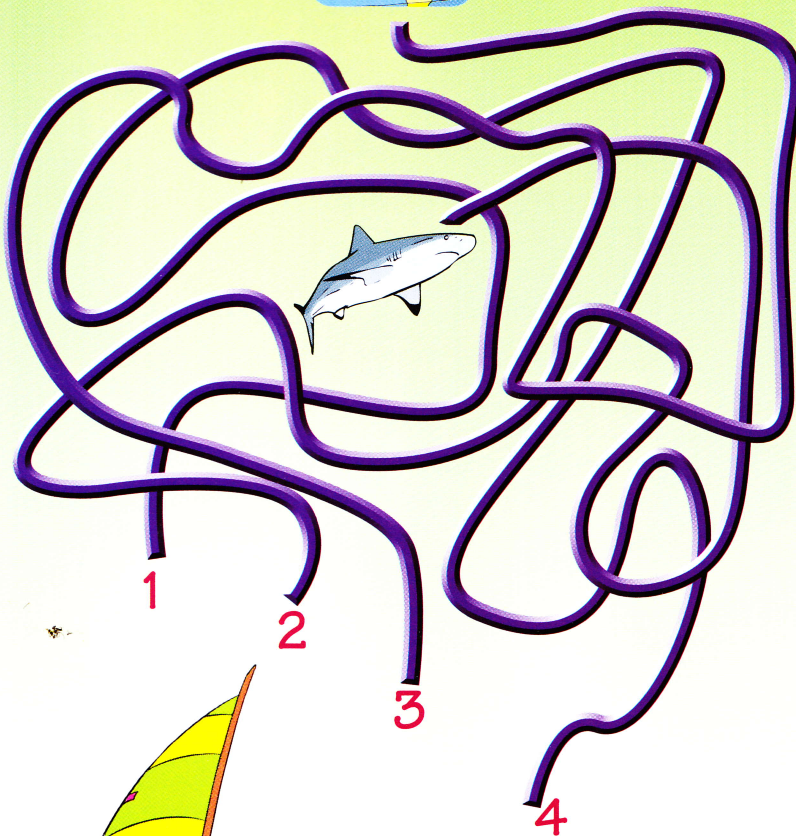

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

SĂ NE ÎNTOARCEM ÎN PORTUL POTRIVIT

Pe ce canal trebuie să navigheze Mickey pentru a se întoarce fără piedici în port?

SOLUȚIE: DRUMUL NR. 3

O POVESTE MAI VECHE

Primele hărți de navigație maritimă, portulanele, desenate de spanioli și italieni, datează din Evul Mediu.
În zilele noastre, la elaborarea acestor hărți colaborează multe țări. Nave cu diverse echipamente moderne pleacă pe mare și adună date precise, sondând de exemplu adâncurile mărilor și oceanelor.

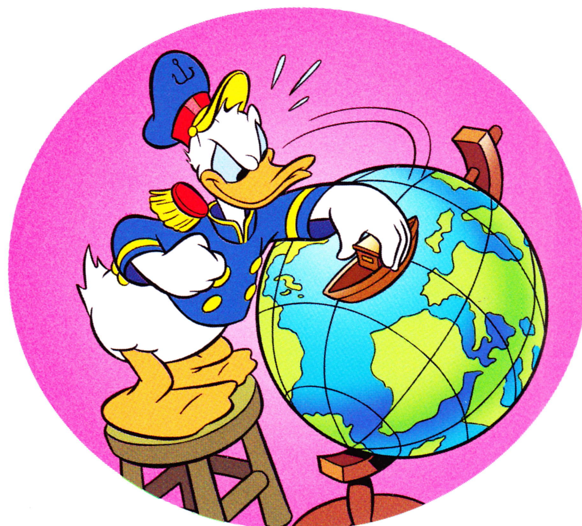

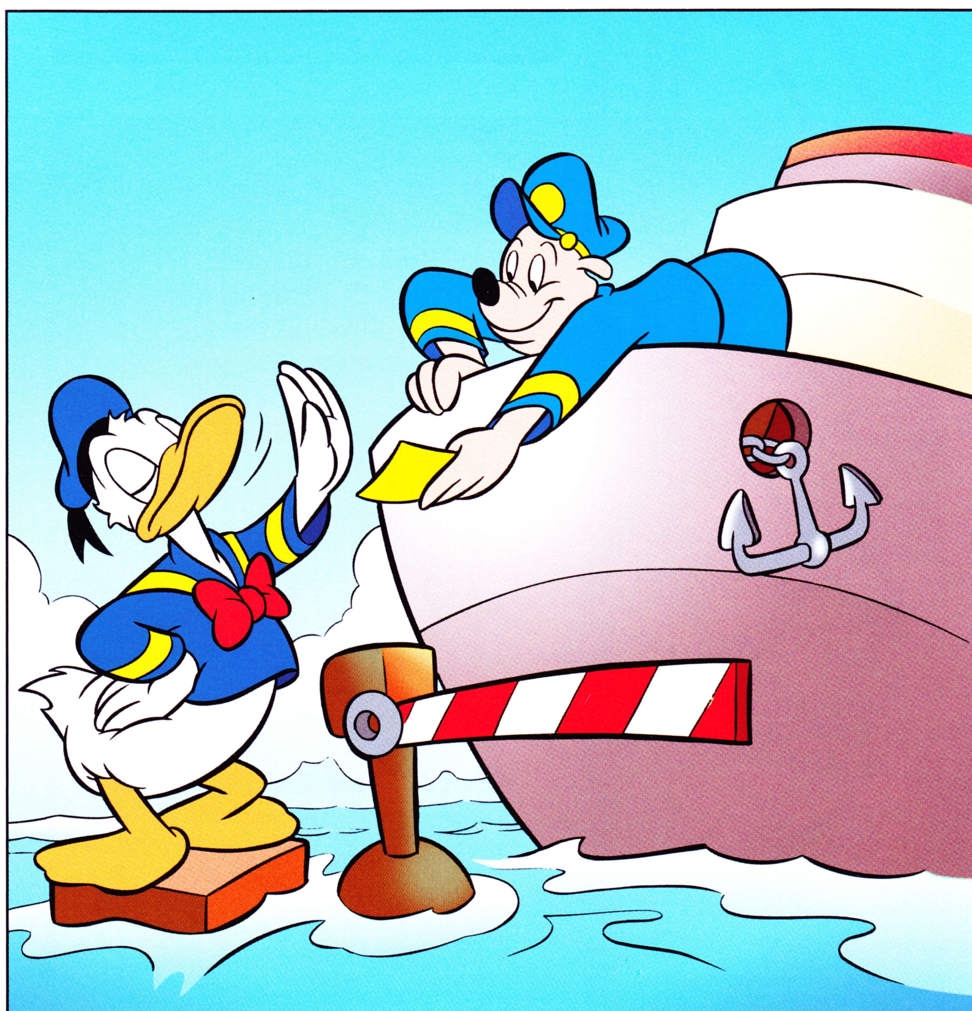
ȘTIAȚI CĂ...
UN CANAL ESTE UN DRUM CARE DUCE ÎN PORT SAU ÎN LARGUL MĂRII. PE CANALE SE MAI CIRCULĂ ȘI ÎNTRE INSULE, EVITÂNDU-SE RISCUL EȘUĂRII NAVELOR.

Ce sunt apele teritoriale?

Apele teritoriale sunt fâșii de mare de o anumită lățime de-a lungul țărmului unui stat. Au o lățime de aproximativ 20 de kilometri. În aceste ape, statul riveran controlează totul. De exemplu, doar navele aparținând acestei țări au voie să pescuiască; navele sub pavilion străin nu au acest drept.

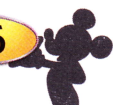

Dreptul de Trecere

Toate navele străine pot naviga liber în apele teritoriale ale unei țări, mai puțin navele de război și cele care transportă materiale foarte periculoase, precum deșeurile nucleare. Acestea trebuie să obțină o autorizație, deoarece un stat riveran trebuie să își protejeze țărmurile în fața oricărui pericol.

Nava de război „Resolve”

Doar pescarii aparținând statului riveran pot lucra liber în apele teritoriale.

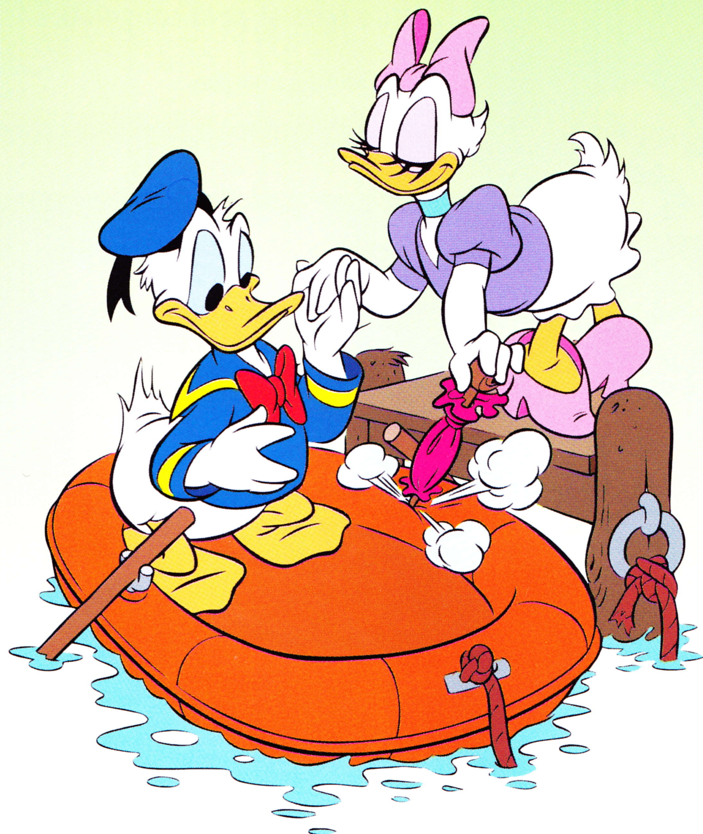
O navă de război nu poate intra fără autorizație în apele teritoriale ale unei țări.

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

BÂLDÂBÂC!

O navă străină se opreşte pe mare la limita apelor teritoriale ale ţării respective. Pe navă există o scară metalică gradată, cu un spaţiu de 0,5 m între fiecare linie. În momentul în care nava opreşte motorul pentru a fi remorcată, scara are 5 linii de gradaţie sub apă. Dacă la flux nivelul mării urcă cu 1,50 m, câte linii de gradaţie vor fi acoperite, în plus, de apă?

SOLUȚIE: NICIO LINIE, DEOARECE NAVA PLUTEȘTE. PENTRU CA NIVELUL APEI SĂ ACOPERE MAI MULT SCARA GRADATĂ, AR TREBUI CA GREUTATEA NAVEI SĂ CREASCĂ... SAU CA NAVA SĂ SE SCUFUNDE.

ȘTII CE SUNT MILELE MARINE?

Lățimea apelor teritoriale este de 22,22 km. Altfel spus, acestea au o lățime de 12 mile: deoarece în limbaj maritim, distanțele nu sunt măsurate în kilometri, ci în mile. Mila marină este o unitate de măsură echivalentă cu 1 852 m: 12 mile înseamnă exact 22,22 km.

ȘTIAȚI CĂ...

UN RIVERAN TRĂIEȘTE PE MALUL UNUI FLUVIU, AL UNEI MĂRI SAU, UNEORI, CHIAR PE MARGINEA UNEI STRĂZI.

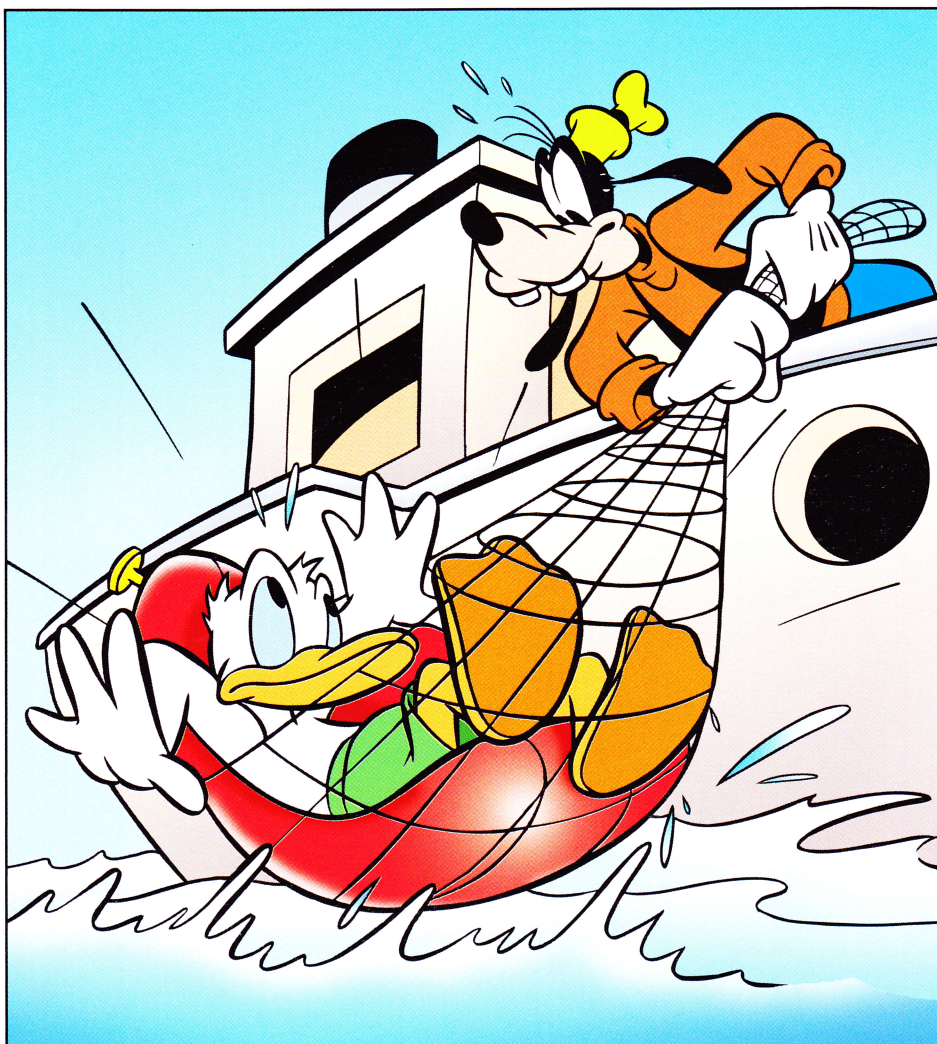
Ce este o navă de pescuit ?

Pentru a putea pescui, o navă specializată pentru pescuit, un pescador, trage în spatele său un năvod enorm, care pescuieşte tot ce prinde: peşti, creveţi, pisici de mare de pe fundul mării. Năvodul mai poate prinde şi bancurile de peşti care plutesc la suprafaţă: sardele, heringi, scrumbii...

DE TOATE MĂRIMILE

Navele care pescuiesc de-a lungul coastelor sunt mici: au aproximativ zece metri lungime. Cele care pleacă pentru mai multe luni în expediţii lungi sunt enorme (au 100 de metri sau mai mult) şi se numesc „nave-uzină". La bordul lor, peştii sunt curăţaţi de oase şi apoi congelaţi.

Trierea peştilor pe o navă-uzină

Mică navă de pescuit

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

FIECARE CU PRADA SA

Există unele nave de pescuit specializate, cum ar fi cele de mai jos. Ghiceşte ce pescuiesc acestea, în funcţie de denumirea lor:

1. balenieră
2. tonier
3. crevetier
4. langustier
5. heringer

SOLUŢIE: 1. BALENE 2. TON 3. CREVEŢI 4. LANGUSTE 5. HERINGI

Să pescuim cu spor!

UNDIȚĂ SAU NĂVOD?

Un pescador pescuiește pești cu ajutorul unui năvod. De altfel, majoritatea pescadoarelor folosesc năvodul. Pentru unii pești însă năvodul nu este cea mai bună soluție. La ton de exemplu, undița este mai potrivită: acest pește este atât de puternic încât ar putea rupe firele năvodului.

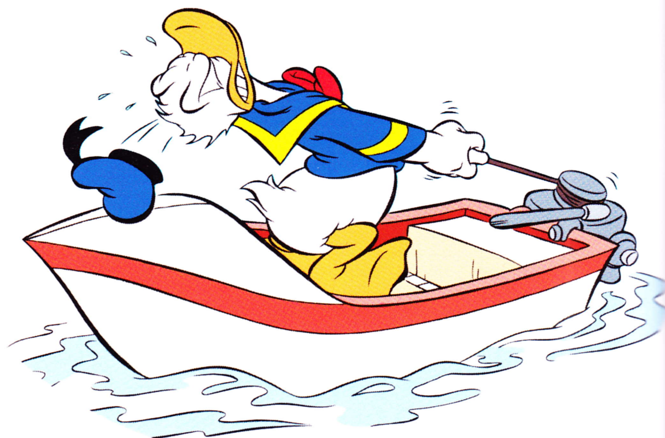
ŞTIAŢI CĂ...

PEŞTELE FILE ESTE O PORŢIUNE FINĂ ŞI LUNGĂ DE CARNE DE PEŞTE, FĂRĂ OASE.

Cum înaintează o barcă cu motor?

În zilele noastre, motorul înlocuieşte cu succes velele sau vâslele, ajutând barca să înainteze rapid, fără a se opri. La unele modele, motorul este instalat în interiorul bărcii. La altele, motorul şi elicea alcătuiesc un dispozitiv care este fixat în exteriorul bărcii.

MAI MULTE FELURI DE VAPOARE

Vapoarele de croazieră sunt echipate cu cabine, cuşete, radioreceptoare şi pot transporta sute de persoane. Bărcile de agrement în schimb nu sunt acoperite şi au între două şi patru locuri. Iar bărcile cu motor ajută mai ales la deplasarea pescarilor de-a lungul coastelor sau pe lacuri.

Această ambarcaţiune de curse este supranumită „Formula 1 de pe mare”

O PROBLEMĂ CU UNITĂȚI DE MĂSURĂ

Puterea unui motor este calculată în caiputere. O barcă poate avea de la 5 la 80 de cai putere. Viteza pe mare este calculată în noduri: un nod pe oră reprezintă 1 852 de metri parcurși într-o oră. Iar unitatea de măsură a distanțelor pe mare este mila marină, care are o lungime de 1 852 de metri.

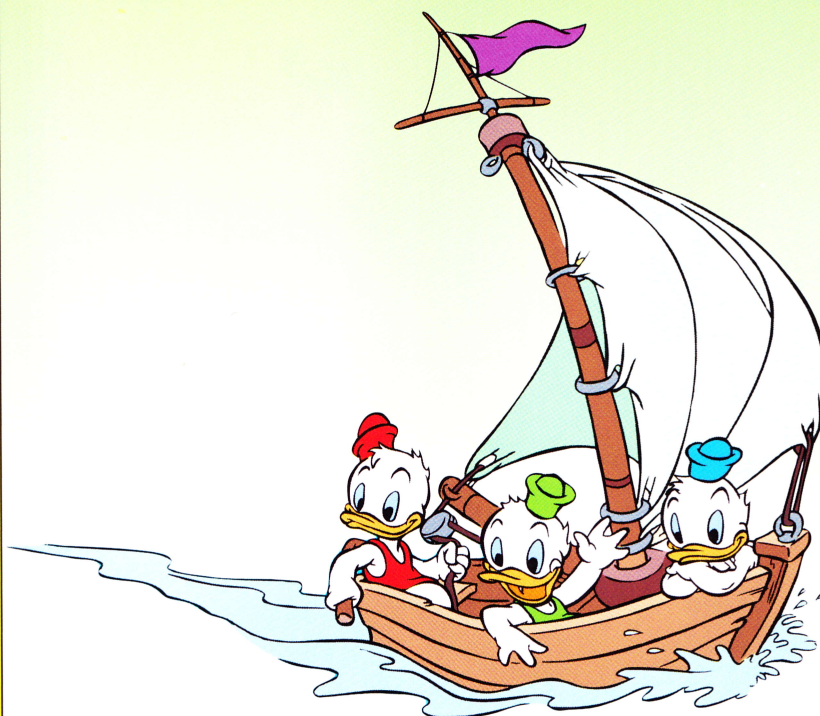
Navigatorii de weekend trebuie să își umple rezervoarele de dinainte și să aibă la îndemână o canistră de combustibil lichid!

ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

CUVINTELE LIPITE

Dacă desparţi fraza de mai jos în locurile potrivite, vei afla ce spun Riri, Fifi şi Lulu.

CUOBARCĂCUMOTORVOMÎNAI NTAMULTMAIREPEDE, FĂRĂSĂNEFACEMGRIJIDINCAU ZAVÂNTULUI.

SOLUȚIE: CU O BARCĂ CU MOTOR VOM ÎNAINTA MULT MAI REPEDE, FĂRĂ SĂ NE FACEM GRIJI DIN CAUZA VÂNTULUI.

Navă de agrement

Barcă cu motor

Vapor de croazieră

ŞTIAȚI CĂ...

ANSAMBLUL FORMAT DIN SCHELETUL UNEI NAVE LA EXTERIOR SE NUMEŞTE COCĂ.

Ce este o corabie cu pânze?

Pe vremuri, bărcile înaintau cu ajutorul vâslelor. Apoi, pe vremea faraonilor, s-au inventat primele corăbii cu pânze în formă de pătrat, prin care acestea înaintau cu ajutorul vântului. Pânzele în formă de triunghi, denumite „latine", au fost inventate pe vremea lui Carol cel Mare, ajutând ambarcațiunea să înainteze mai repede și mai eficient.

MARINA MODERNĂ

Pânzele „latine" în formă de triunghi, combinate cu cele pătrate, vor da naștere caravelelor lui Cristofor Columb, ajutând la descoperirea Americii în 1492. La începutul secolului al XIX-lea, înainte de inventarea motorului cu aburi, ambarcațiunile cu pânze erau peste tot. Goeletele, corăbiile cu catarg, corăbiile de mare tonaj, toate străbăteau oceanele lumii cu toate pânzele sus!

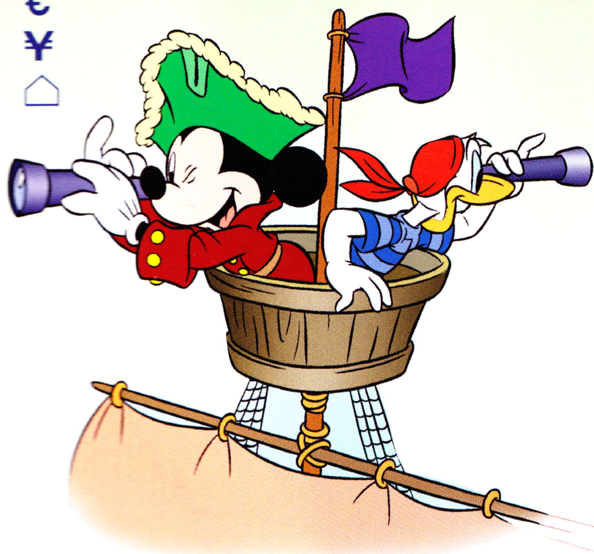
ESTE RÂNDUL TĂU ACUM!

MESAJUL DIN STICLĂ

Cu ajutorul listei de mai jos, decodează cuvintele următoare şi vei afla ce spune mesajul găsit în sticla de pe mare.

A	$
N	£
L	*
T	%
U	≈
R	©
E	◊
S	ß
I	#
M	€
O	¥
G	⌂

ß≈£%◊€ *$ #£ß≈*£
%¥©%≈⌂$!

SOLUTIE: SUNTEM LA INSULA TORTUGA!

CARAVELE ȘI GALIOANE

Caravelele aveau două sau trei catarge și o cocă foarte lată, care mențineau corabia la suprafața apei. Foarte grele, aceste corăbii se manevrau destul de greu și avansau la fel de greu. În secolele XVII și XVIII, pirații, corsarii și banditii navigau cu ajutorul unor corăbii mult mai înguste și mai rapide: galioanele. Aceste corăbii cu pânze înaintau cu viteză și permiteau piraților să prindă nava pe care voiau să o prade; pirații îi tăiau calea și urcau la bordul său cu ajutorul unor ancore cu patru brațe.

Yachtingul a devenit astăzi un sport de mare clasă.

ŞTIAŢI CĂ...

PIRAŢII ERAU NIŞTE BANDIŢI FOARTE PERICULOŞI CARE NAVIGAU PE MARE ŞI ATACAU NAVELE CARE TRANSPORTAU MĂRFURI ÎN SECOLELE XVII ŞI XVIII.

